

Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

PL ISSN 1899-346X

Rok XXI Nr 3(83) lipiec-wrzesień 2017

Nominacje
kierownicze

Dyplomy

Wręczenie dyplomów absolwentom Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, rocznika 2011–2017, odbyło się 17 czerwca 2017 r. w Centrum Kongresowym.

JM Rektor Zygmunt Litwińczuk i dziekan Andrzej Wernicki z absolwentami WMW, którzy uzyskali najwyższą średnią (u góry). Ślubowanie młodych lekarzy weterynarii (u dołu). Fot. Maciej Niedziółka. Czytaj tekst na str. 6.

SZANOWNI PAŃSTWO

1 października 2017 r. rozpocznie działalność Narodowa Agencja Wymiany Akademickiej.

NAWA przejmie kompetencje Biura Uznaności Wykształcenia i Wymiany Międzynarodowej oraz realizację innych programów międzynarodowych, w tym programów Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Ma ona uzupełniać działalność Narodowego Centrum Nauki i Narodowego Centrum Badań i Rozwoju.

Do głównych zadań NAWA należeć będzie: inicjowanie i realizowanie programów stypendialnych polskiego rządu dla cudzoziemców – studentów i doktorantów – oraz programów wspierania międzynarodowej wymiany akademickiej pracowników naukowych i dydaktycznych; stworzenie mechanizmów zachęcających wybitnych polskich naukowców do powrotu do Polski oraz kontynuowania kariery naukowej w polskich instytucjach akademickich i naukowo-badawczych; inicjowanie i realizowanie programów wspierających proces umiędzynarodowienia polskich uczelni i jednostek naukowych; upowszechnianie informacji o polskim systemie szkolnictwa wyższego i nauki oraz propagowanie języka polskiego za granicą. W 2018 r. NAWA przedstawi pełną ofertę programową i stopniowo rozpocznie rekrutację do programów.

13 lipca 2017 r. odbyło się spotkanie, podczas którego nowo powołani kierownicy jednostek naszego Uniwersytetu otrzymali mianowania. JM Rektor Zygmunt Litwińczuk, przemawiając do zebranych, wiele miejsca poświęcił nowej ustawie 2.0, która obowiązywać będzie od 1 października 2018 r. Podkreślił konieczność dostosowania się do nowych zasad funkcjonowania i zarządzania uczelnią.

Koniec lata to pora zbioru owoców derenia, krzewu zdobywającego coraz większą popularność. Z jego suszonych i sproszkowanych owoców przygotowuje się przyprawy do mięs i sosów, używane w szczególności do dziczyzny. Jak píše dr hab. Iwona Szołt, prowadzone są też próby dodawania pasty z owoców derenia do jogurtów. Palone nasiona wykorzystuje się jako substytut kawy. Pestki derenia oraz w niewielkim stopniu także miąższ zawierają olej, który ze względu na atrakcyjny skład wykorzystywany jest w przemyśle kosmetycznym.

Pozostając jeszcze chwilę w klimacie wakacji, prof. dr hab. Renata Nurzyńska-Wierdak zachęca do zwiedzenia Toskanii. „Przemierzając jej kręte drogi, trudno oprzeć się wrażeniu, że kraina ta powstała w zupełnie inny sposób niż pozostałe rejony Włoch. Powietrze przesycone

Aktualności

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
Rok XXI Nr 3(93) Lipiec-wrzesień 2017

jest zapachem zieleni i ziół (zwłaszcza lawendy), a wszystko przenikają promienie słońca.”

W numerze dużo miejsca przeznaczylimy na relacje z wydarzeń, w tym z utworzenia Związku Uczelni Lubelskich i z konferencji. Piśmiemy również o sukcesach naszych studentów. Przedstawiamy sylwetkę nowego prodziekana Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki dr hab. Jolanty Król, a także dokonania dr hab. Anety Nowakiewicz z Wydziału Medycyny Weterynaryjnej.

Monika Jaskowiak
redaktor naczelny

WYSTAWA

Zapraszamy do obejrzenia wystawy w Bibliotece Głównej UP, czynnej w dniach 2–16 października 2017 r.

Składa się na nią niezwykle zbiór książek – dar Dominika Bourlet z Berlina. Wśród włączonych do księgozbioru 650 tytułów z zakresu hipologii i jeździectwa w języku angielskim, francuskim, niemieckim, włoskim i hiszpańskim znajduje się wiele cennych starodruków, reprinty i faksymilia. Zestaw wybranych pozycji można obejrzeć w wersji wirtualnej w numerze 7/2017 Newslettera BG UP: <http://bg.up.lublin.pl/4936/>

Wydarzenia

- 2 Nominacje kierownicze
- 4 Związek Uczelni Lubelskich
- 4 Umowa międzyuczelniana
- 5 Umowa o współpracy
- 5 Kalendarium
- 6 Nowy prodziekan
- 6 Dyplomy
- 7 Sylwetka naukowca
- 8 Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie
- 11 Zwierzęta hodowlane i urzędnicy rolniczy
- 14 Sukcesy studentów
- 21 Święto Pszczół
- 24 Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów na Wydziale Rolniczym i Zootechnicznym
- 28 Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczych

Konferencje

- 7 Polsita 2017
- 9 Mięczaki – źródło zagrożeń
- 10 Genetyka i hodowla zwierząt
- 12 Zakwity wód powierzchniowych nie tylko w Polsce
- 13 Inżynieria kształtowania środowiska i geodezji
- 22 Ergonomia, bezpieczeństwo i higiena pracy
- 24 Funkcje parków krajobrazowych
- 25 Rolnictwo – Żywność – Zdrowie

Biblioteka

- 15 Wypożyczalnia międzybiblioteczna

Wokół Nauki

- 16 Dereń jadalny

Hobby/Pasje

- 18 Kolory Toskanii

Studenckie Koła Naukowe

- 23 Wyzwania dla zarządzania

Jawor

- 26 Jawor Lublinowi

Dydaktyka

- 27 Czekolada

Sport

- 29 Zwycięstwo w regatach

Pro Memoria

- 30 Wspomnienie dr Alicja Buczek
- dr hab. Ewa Rożek
- 31 Wspomnienie prof. Tadeusz Orlik

Duszpasterstwo

- 32 Fatima dzisiaj

I strona okładki
Fot. Krzysztof Wojciechowski

Nominacje kierownicze

Powołanie nowej kadry kierowniczej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbyło się 13 lipca 2017 r. Spotkanie poprowadził JM Rektor Zygmun Litwińczuk, który wręczył podziękowania i listy gratulacyjne emerytowanym pracownikom, a wraz z prorektorem E. R. Grelą i dziekanami wręczył nominacje kierownikom jednostek uniwersyteckich

JM Rektor Zygmun Litwińczuk w słowach skierowanych do zaproszonych osób powiedział m.in.:

Serdecznie witam wszystkich Państwa. Dziękuję za przyjęcie zaproszenia na dzisiejsze spotkanie. Pozwoliłem sobie zaprosić dzisiaj dwie grupy pracowników. Jedna to 28 osób, które w najbliższym okresie (do końca września) przechodzą na emeryturę. W związku z tym chciałbym im bardzo serdecznie podziękować w imieniu władz uczelni za wkład w jej rozwój i lata pracy. Pozycja, jaką dzisiaj zajmuje Uniwersytet, to w dużej mierze również Państwa zasługa. Swoją pracą, zaangażowaniem budowaliście obecną pozycję uczelni. Są wśród nas osoby, które przepracowały na uczelni ponad 40 lat. Druga grupa to kierownicy jednostek, którzy obejmą tę funkcję z dniem 1 września. Uchwałą Senatu z lutego 2017 r. zmienione zostały zapisy statutu. Podniesiono wymagania co do składu osobowego jednostek. W konsekwencji z dniem 1 września będziemy mieli na uczelni o ¼ jednostek podstawowych mniej. Obecnie mamy 74, a od 1 września będzie o 18 mniej, tzn. 6 instytutów i 50 katedr.

Na poszczególnych wydziałach przedstawia się to następująco: WA – 1 instytut i 9 katedr, WMW – 1 instytut i 9 katedr, WBNoŻiB – 3 instytuty i 7 katedr, WOIAK – 8 katedr, WIP – 11 katedr, WNoŻiB – 6 katedr.

W ramach tych podstawowych jednostek będą funkcjonowały jednostki niższego rzędu: zakłady, pracownie, laboratoria. Na WA takich

jednostek wewnętrznych będzie 18, na WMW – 14, na WBNoŻiB – 23, na WOIAK – 6, na WIP 25, na WNoŻiB – 7; w sumie 93.

Wszystkich jednostek organizacyjnych na uczelni będzie więc 149.

Chciałbym mocno zaakcentować, że bezpośrednim kierownikiem wszystkich pracowników jest zawsze zwierzchnik jednostki podstawowej, tzn. dyrektor instytutu czy kierownik katedry. Podległość jest bezpośrednia, od dziekana do dyrektora instytutu lub kierownika katedry. Kierownicy zakładów czy pracowni nie mają kompetencji do samodzielnego kierowania. Są to jednostki organizacyjne wyodrębnione po to, aby duża jednostka – instytut czy katedra – sprawnie funkcjonowała.

Bardzo serdecznie gratuluję wszystkim osobom, które otrzymały dzisiaj nominację. Patrząc po sali, daje się zauważyć, że następuje wyraźne odmłodzenie kadry kierowniczej. To świadczy o rozwoju uczelni. Liczę na nowego ducha, na nowe otwarcie, powiew świeżego powietrza.

W tej sali jest cała kadra kierownicza uczelni. To z Państwem władze uczelni, tzn. kolegium rektorskie i kolegia dziekańskie, będą realizować przez najbliższe lata naszą misję, tę którą mamy i którą będziemy musieli dopasować do nowej ustawy 2.0, która zostanie zaprezentowana na Narodowym Kongresie Nauki we wrześniu br. Będzie ona poddana szerokiej dyskusji, a ma być przyjęta w maju – czerwcu przyszłego roku. Obowiązywać będzie od 1 października 2018 r. Przyniesie wiele zmian. Do tych zmian będziemy musieli się dostosować, włączyć się w nie i je realizować, jeśli chcemy być uniwersyteciem badawczo-dydaktycznym.

W najbliższych latach, na pewno za tej kadencji, musimy podjąć kilka istotnych wyzwań. Musimy dostosować zasady zarządzania uczelnią do tego, co będzie zawarte w ustawie 2.0. Muszą nastąpić istotne zmiany w tym zakresie,

bo inaczej nasza pozycja w rankingu będzie systematycznie spadać. Wiąże się z tym bezwzględnie konieczność zmiany zasad funkcjonowania uczelni. 1 lipca powołałem pełnomocnika rektora ds. nowych zasad finansowania uczelni, z którym do końca roku przygotujemy propozycje zmian zasad finansowania. Będziemy je powoływali wprowadzać od nowego roku, tak byśmy od 1 stycznia 2019 r., kiedy wejdą nowe zasady finansowania uczelni, byli gotowi.

Musimy zmniejszyć zatrudnienie. Nie da się zamknąć budżetu (bez sprzedaży ziemi) przy tej ilości studentów, którą mamy (ok. 8,5 tys.), utrzymując prawie 1700 pracowników. Od 1 września ub. roku do 31 maja zmniejszyliśmy już zatrudnienie o 20 osób. W moim przekonaniu uczelnia nie powinna zatrudniać więcej niż 1500 osób, jeśli byśmy utrzymywali ten poziom studentów – ok. 8,5 tys.

Proszę mieć na względzie, że jeden etat przecelnicowy to jest średnio ok. 75 tys. zł. W związku z tym musimy spokojnie, powoli wygaszać etaty. Stąd moja decyzja o pełnej zewnętrznej blokadzie etatów dla pracowników inżyniersko-technicznych, administracji i obsługi. Możliwe są natomiast różne zmiany w ramach przesunięć wewnętrznych. Będziemy na pewno zatrudniać nowych asystentów w jednostkach, gdzie są godziny dydaktyczne, ponieważ musimy odmładzać kadrę.

Przekazę Państwu ostatnie informacje (z 7 lipca br.), które zaprezentował wiceminister Łukasz Szumowski na wspólnym posiedzeniu prezydium KRASP, prezydium PAN i prezydium Rady Głównej Szkolnictwa Wyższego. Co będzie wiązało się z nową ustawą i jak ministerstwo widzi funkcjonowanie uczelni.

Planowane jest odejście od oceny jednostek podstawowych uczelni, czyli nie będą oceniane wydziały. Dokonywana będzie ewaluacja całej uczelni w poszczególnych dziedzinach i dyscyplinach naukowych. Lista dyscyplin będzie znacznie zredukowana, będzie zbliżona do przyjętej przez OECD.

W procesie ewaluacji uczelni będzie brany pod uwagę nie tyle sam fakt prowadzenia badań, ile ich wyniki. Ocena wyników tych badań będzie uwzględniać m.in. ich udokumentowanie, oceniany przez ekspertów wpływ społeczny. Przewiduje się zmianę koncepcji prezentowania dorobku uczelni lub jednostki naukowej. Ten dorobek będzie sumą ograniczonej liczby osiągnięć każdego z pracowników. Efekty działalności każdego pracownika będą składać się na ocenę jednostki czy dyscypliny, np. w postaci 5 najbardziej wartościowych osiągnięć danego pracownika. A więc każdy z pracowników zatrudnionych na uczelni będzie musiał przedstawić 5 swoich najbardziej wartościowych osiągnięć.

A to wszystko po to, aby zapobiegać sytuacji, gdy o ocenie decyduje dorobek wąskiej grupy liderów. Nie będzie możliwości, by wziąć od najlepszego profesora 30 publikacji, a od najsłabszego ani jednej. Każdy z nauczycieli będzie musiał przedstawić do oceny 5 swoich najlepszych publikacji.

Wynik ewaluacji uczelni lub jednostki naukowej będzie więc sumą osiągnięć wszystkich

Uczestnicy spotkania

pracowników. Z tej oceny nikt nie będzie wyłączony, każdy będzie musiał wnieść swój wkład. Planowane są działania zmierzające do redukcji liczby wydawanych w Polsce czasopism naukowych, a jednocześnie włączenie jak największej liczby z nich do baz europejskich. W Polsce wydawanych jest ok. 3 tys. czasopism, a tylko ok. 350 figuruje w bazach europejskich.

Uprawnienia do nadawania stopni naukowych w nowych dziedzinach i dyscyplinach (w liczbie ok. 40) będą związane z wynikami ewaluacji, czyli oceny osiągnięć pracowników, a nie liczby pracowników posiadających stopnie i tytuły naukowe.

Podstawowe zasady nowej ewaluacji jednostek naukowych będą przedstawione jesienią br. Minister Szumowski zapowiedział nowe podejście do tworzenia baz danych dotyczących nauki. To będzie przede wszystkim skupienie uwagi na poszczególnych osobach, a nie na jednostkach. W tych bazach będą informacje o każdej osobie, ponieważ to pracownicy będą podstawą oceny każdej uczelni i jednostki.

Ponadto minister zapowiedział połączenie finansów kierowanych na uczelni. Na kształcenie i badania będzie jeden strumień pieniędzy. Od 2019 r. będzie jedna dotacja dla uczelni. Dziś są dwa strumienie. Jeden dostaje rektor, tzn. dotację podstawową, a drugi – każdy wydział na działalność statutową. To wszystko zostanie połączone w jeden strumień. I uczelnia jako całość będzie autonomicznie decydowała, ile z otrzymanych środków przeznaczyć na dydaktykę, a ile na badania. Będzie także decydowała o podziale środków między jednostki. Dlatego konieczne jest podjęcie działań w celu opracowania nowych zasad finansowania uczelni.

To są najświeższe dane z ministerstwa, z których wynika jednoznacznie, że czeka nas ogrom pracy. Ponieważ o ocenie jednostki, czyli całej uczelni, będzie decydowała ocena każdego pracownika, w związku z tym będziemy corocznie oceniać pracowników. Już w lutym lub marcu będzie oceniana następna grupa. Również samodzielni pracownicy – profesorowie i doktorzy habilitowani. Samo to, że ktoś jest profesorem lub doktorem habilitowanym nie będzie przekładało się na wynik oceny uczelni.

Proszę Państwa, profesor bez dobrych publikacji, bez projektów, w świetle nowej ustawy będzie dla uczelni mniej znaczący niż dobry doktor, czy nawet magister, który publikuje w bardzo dobrych czasopismach (z dużą liczbą punktów) i zdobywa projekty.

Bardzo ważną sprawą są projekty badawcze. To będzie bardzo istotny, ważny element w ocenie całej uczelni i w awansie pracowników na poszczególne stanowiska. Nie przewiduję takiej możliwości, że podpiszę komuś awans na profesora zwyczajnego czy nadzwyczajnego, jeśli nie będzie miał projektów. Kwestia projektów na każdym spotkaniu w ministerstwie jest mocno podnoszona. Bezwzględnie musimy o nie zabiegać, ponieważ są podstawą różnych rankingów i oceny całej uczelni.

Przekazałem Państwu te informacje, ponieważ jesteście kadrą kierowniczą i z Państwem będziemy te problemy rozwiązywać. Nie ma bo-

wiem bardziej kompetentnej grupy na uczelni niż kierownicy jednostek.

red. Fot. Maciej Niedziółka

■ JM Rektor Zygmunt Litwińczuk i Mieczysław Antoszek ze Studium Wychowania Fizycznego i Sportu

■ JM Rektor Zygmunt Litwińczuk i prof. Krzysztof Kowalczyk, dyrektor Instytutu Genetyki, Hodowli i Biotechnologii Roślin

■ JM Rektor Zygmunt Litwińczuk i prof. Izabella Jackowska, kierownik Katedry Chemii

Związek Uczelni Lubelskich

4 lipca rektorzy Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, Politechniki Lubelskiej i Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie podpisali utworzenie Związku Uczelni Lubelskich.

Senaty wymienionych uczelni podjęły uchwały o przystąpieniu do związku. Obecnie uczelnie skierowały do Jarosława Gowina, ministra nauki i szkolnictwa wyższego, wniosek o zgodę na utworzenie związku. Po jej otrzymaniu można będzie nową strukturę zarejestrować.

Podczas spotkania JM Rektor Zygmunt Litwińczuk (UP) wspomniał, że trzy wydziały kierowanej przez niego uczelni były jednostkami UMCS (Rolny, Weterynaryjny i Zootechniczny) i dopiero w 1955 r. powstały z nich Wyższa Szkoła Rolnicza. JM Rektor Piotr Kacejko (PL) przypomniał, że pierwszym rektorem Politechniki był prof. Stanisław Ziemecki, fizyk z UMCS. JM Rektor Stanisław Michałowski (UMCS) zaproponował utworzenie w Lublinie jednej akademickiej organizacji sportowej.

Wśród obszarów współpracy, których jakość może poprawić funkcjonowanie związku, wymieniano m.in. dydaktykę (kierunki dublują się na uczelniach), sport, kulturę studencką, biura karier (mogłoby powstać jedno duże, profesjonalne i wszechstronne, dla wszystkich członków związku), podnoszenie kwalifikacji pracowników (wspólne szkolenia), współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym i samo-

■ Rektorzy (od lewej): Zygmunt Litwińczuk, Stanisław Michałowski, Piotr Kacejko.
Fot. Maciej Niedziółka

ządami, oraz integracja rozproszonego w Lublinie potencjału naukowego. Uczelnie, które weszły w skład związku, zatrudniają prawie 6 tys. osób i kształcą ponad 40 tys. studentów.

Rektorzy podkreślili wolę ścisłej współpracy przy zachowaniu autonomii uczelni. Sądzą, że do pełniejszej konsolidacji środowisko akademickie Lublina jeszcze nie dojrzało, a związek jest być może pierwszym krokiem w tym kierunku.

Obecna ustawa Prawo o szkolnictwie wyższym nie precyzuje dokładnie, jak związek

uczelni ma działać i jakie są jego kompetencje. W dyskusjach o nowej ustawie o szkolnictwie wyższym dużo mówi się o konsolidacji uczelni, która może spowodować pozyskiwanie dodatkowych środków na naukę i badania.

Związek Uczelni Lubelskich jest drugą taką organizacją w kraju, po Związku Uczelni Krakowskich. Do nowego organizmu nie przystąpiły Uniwersytet Medyczny i Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II.

red.

Umowa międzyuczelniana

Porozumienie o współpracy między Uniwersytetem Przyrodniczym w Lublinie a Uniwersytetem Rolniczym w Grodnie 7 lipca 2017 r. podpisali rektorzy obu uczelni: JM Rektor Zygmunt Litwińczuk i JM Rektor Vitold Pestis. W skład delegacji UR z Grodna weszli jeszcze prof. Aleksander Taras, prorektor, oraz prof. Yevgeniy Dobrukin.

Uniwersytety w ramach porozumienia deklarują współpracę w wielu obszarach: wspólnych badań naukowych i projektów badawczych zgodnych z celami realizowanymi przez obie strony, konferencji naukowych i konsultacji naukowych, wymiany kadry dydaktycznej i studentów, programów stażowych. Porozumienie zawarto na okres trzech lat z możliwością jego przedłużenia.

Uniwersytet Rolniczy w Grodnie powstał 17 stycznia 1951 r. Jest największą uczelnią rolniczą na zachodniej Białorusi. W jego skład wchodzi obecnie 8 wydziałów, a zatrudnionych jest 340 pracowników naukowych. Dotychczas uniwersytet ukończyło ponad 26 tysięcy absolwentów, a ponad 50 tysięcy specjalistów zdobyło dodatkowe kwalifikacje na kursach dokształcających.

red.

■ Rektorzy: Vitold Pestis i Zygmunt Litwińczuk. Fot. Maciej Niedziółka

Umowa o współpracy

JM Rektor Zygmunt Litwińczuk 9 lipca 2017 r. podpisał umowę o współpracy z gminą Skierbieszów w powiecie zamojskim, którą reprezentował wójt Stanisław Sokal.

W ramach porozumienia będą realizowane m.in. badania naukowe dotyczące czynnej ochrony obszarów przyrodniczo cennych na terenie Skierbieszowskiego Parku Krajobrazowego. Planuje się wspólne pozyskiwanie środków na przedsięwzięcia z zakresu ochrony środowiska, organizację konferencji naukowo-technicznych oraz praktyk studenckich, a także będzie prowadzone doradztwo w zakresie rozwiązywania problemów gospodarki wodno-ściekowej.

Ze strony UP postanowienia umowy będą koordynowane przez Wydział Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki oraz Wydział Inżynierii Produkcji.

red.

Fot. Przemysław Jankowski

JM Rektor Zygmunt Litwińczuk i wójt gminy Skierbieszów Stanisław Sokal

Kalendarium

CZERWIEC

2 czerwca

Prorektor Z. Grądzki uczestniczył w XV Sympozjum Krajowej Rady Koordynatorów Projektów Badawczych UE (KRAB), Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN, Jastrzębiec koło Warszawy.

3 czerwca

Rektor Z. Litwińczuk wręczył puchary Rektora Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie laureatom i finalistom Centralnej Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych.

4 czerwca

Prorektor Z. Grądzki kibicował naszym studentom w regatach kajakowych w Sernikach, które zakończyły się zwycięstwem osad mieszanych i kobiecych UP.

6 czerwca

Prorektor Z. Grądzki uczestniczył w XXII Międzynarodowej Konferencji Naukowej „Zdrowie – czynnik decydujący o konkurencyjności produkcji świń” w Puławach.

Prorektor Z. Grądzki wziął udział w uroczystości uhonorowania stypendystów Programu wspierania laureatów i finalistów zawodów stopnia centralnego olimpiad oraz turniejów, studiujących na terenie miasta Lublin, która odbyła się w Zespole Szkół nr 5 im. Jana Pawła II w Lublinie. Stypendyści UP w Lublinie: Aleksandra Bujak – Wydział Nauk o ŻiB; Monika Gałkowska – Wydział Nauk o Żywności i Biotechnologii; Michał Maciąg – Wydział Inżynierii Produkcji.

8–9 czerwca

Rektor Z. Litwińczuk wziął udział w posiedzeniu Zgromadzenia Plenarnego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich na Politechnice Wrocławskiej.

19–20 czerwca

Rektor Z. Litwińczuk i prorektor E.R. Greła uczestniczyli w konferencji programowej pt. „Ustrój i zarządzanie w szkolnictwie wyższym”, poprzedzającej Narodowy Kongres Nauki. Konferencję, która odbywała się w Bibliotece Uniwersyteckiej w Warszawie, organizowało MNiSW we współpracy z Uniwersytetem Warszawskim.

21–23 czerwca

Rektor Z. Litwińczuk, prorektor Z. Grądzki, prorektor E.R. Greła uczestniczyli w XLVI Sesji Naukowej Sekcji Żywnienia Zwierząt Komitetu Nauk Zootechnicznych i Akwakultury Polskiej Akademii Nauk, która odbyła się w Centrum Kongresowym UP.

22 czerwca

Prof. A. Litwińczuk, reprezentując JM Rektora, uczestniczyła w konferencji naukowej pt. „Wpływ czynników genetycznych i pozagenetycznych na jakość mięsa”, połączonej z 45-leciem pracy naukowo-dydaktycznej prof. Marii Koćwin-Posiadłej na UP-H w Siedlcach.

25 czerwca

Rektor Z. Litwińczuk wziął udział w Dniu Otwartym Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli.

26 czerwca

Rektor Z. Litwińczuk wraz z dziekan Joanną Barłowską złożyli wizytę w Ogrodzie Zoologicznym w Zamościu w sprawie nawiązania współpracy.

27 czerwca

Prorektor Z. Grądzki uczestniczył w konferencji „Praktyczne aspekty związane z diagnostyką i profilaktyką boreliozy i innych chorób odkleszczowych” w Urzędzie Wojewódzkim w Lublinie.

LIPIEC

1 lipca

Prorektor Zbigniew Grądzki uczestniczył w otwarciu żłobka Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, zorganizowanego wspólnie ze Żłobkiem Uniwersyteckim maluch.net. Żłobek mieści się na miasteczku akademickim, przy ul. Bema 1 i działa w ramach ministerialnego programu Maluch Plus 2017.

Rektor Z. Litwińczuk uczestniczył w Zjeździe Absolwentów Wydziału Rolniczego rocznika 1982–1987.

1–2 lipca

Rektor Z. Litwińczuk uczestniczył w XXXI Wystawie Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych w Sitnie.

27 lipca

Rektor Z. Litwińczuk odwiedził gospodarstwo i fermę nerek (na 100 tys. nerek), zlokalizowaną w miejscowości Czerniejewo (powiat Września), należącą do hodowcy Rajmunda Gąsiorka, który ufundował w maju 2017 r. muzeum z białych nerek do togi rektora.

Nowy prodziekan na kadencję 2016–2020

WYDZIAŁ BIOLOGII, NAUK
O ZWIERZĘTACH I BIOGOSPODARKI

Dr hab. Jolanta Król

Urodziła się 23 kwietnia 1971 r. w Szczepleszynie. W 1995 r. ukończyła studia na Akademii Rolniczej w Lublinie, na nowo utworzonym kierunku ochrona środowiska, uzyskując dyplom magistra inżyniera. Stopień doktora nauk rolniczych w zakresie zootechniki, specjalność – ocena surowców zwierzęcych uzyskała w 2001 r. na podstawie dysertacji „Polimorfizm białek mleka u krów ras mięsnych i jego związek z wynikami odchowu cieląt”. 1 lutego 2002 r. została zatrudniona na stanowisku adiunkta w Zakładzie Oceny i Wykorzystania Surowców Zwierzęcych (obecnie Katedra Towaroznawstwa i Przetwórstwa Surowców Zwierzęcych), a od 2015 r. w powstałej w ramach Katedry Pracowni Bezpieczeństwa Żywności i Produktów Regionalnych. Od września 2017 r. jest kierownikiem Zakładu Bezpieczeństwa Żywności i Produktów Regionalnych.

Stopień doktora habilitowanego nauk rolniczych w zakresie technologii żywności i żywienia, specjalność – chemia i technologia mleka, uzyskała w 2012 r. na Wydziale Technologii Żywności UR w Krakowie na podstawie cyklu publikacji „Czynniki kształtujące zawartość białek serwatkowych w mleku i serwatce podpuszczkowej oraz rola i znaczenie tych białek w promocji zdrowia”.

Łączny dorobek publikacyjny dr hab. Jolanty Król obejmuje 180 pozycji. Ponad 80 to prace oryginalne, w tym 25 ze wskaźnikiem impact factor, 19 prac przeglądowych, 25 rozdziałów w monografiach (w tym 4 w książkach wydanych za granicą: „Milk protein”, 2012; „A search for antibacterial agents”, 2012; „Dairy cows: reproduction nutritional management and diseases”, 2013; „Mammary glands. Anatomy, development and diseases”, 2014). Łączny IF wynosi 12,783, a h-index = 7. Jest również współautorem 2 podręczników akademickich: „Towaroznawstwo surowców i produktów zwierzęcych z podstawami przetwórstwa” (PWRiL, Warszawa 2012) i „Metody oceny towaroznawczej surowców i produktów zwierzęcych” (Wyd. UP, Lublin 2011).

Główne kierunki jej badań dotyczą oceny wpływu różnych czynników warunkujących wartość odżywczą i prozdrowotną mleka, w tym przede wszystkim zawartości białek serwatkowych w mleku i serwatce podpuszczkowej, przydatności technologicznej mleka do przetwórstwa, a także uwarunkowań jakości mleka towarowego i produktów mlecznych. Ważnym wątkiem jej działalności naukowej są również prace związane z możliwością wykorzystania polimorfizmu białek mleka jako markerów cech użytkowych bydła, zwłaszcza w zakresie zawartości białka oraz cech technologicznych mleka. Nowym kierunkiem jej zainteresowań badawczych jest problematyka dotycząca wykorzystania systemów zapewnienia jakości i bezpieczeń-

stwa zdrowotnego w sektorze żywnościowym. W tym zakresie ukończyła szereg szkoleń w Polskim Centrum Badań i Certyfikacji w Warszawie, uzyskując kwalifikacje pełnomocnika systemu zarządzania jakością. W 2015 r. ukończyła cykl szkoleń, uzyskując certyfikat Lead Auditora ISO 22000:2005, potwierdzony przez European Register of Rertificated Auditors (ERCA). Brała również udział w licznych kursach i szkoleniach z zakresu metod oceny jakości żywności. W roku 1994 ukończyła Międzywydziałowe Studium Pedagogiczne, a w 2015 r. studia podyplomowe „System zarządzania środowiskowego w przedsiębiorstwie z wykorzystaniem wspomagających systemów informatycznych” koordynowane przez WSEI w Lublinie.

W 2011 r. odbyła 6-tygodniowy staż naukowy na Wydziale Biotechnologii i Nauk o Żywności Słowackiego Uniwersytetu Rolniczego w Nitrze, w latach 1997–1998 przebywała na stażu produkcyjnym w Murphy Family Farms w Karolinie Północnej.

Jest odpowiedzialna za organizowanie i prowadzenie szkoleń na asystenta systemu zarządzania jakością (od 2008 r.) oraz asystenta systemu zarządzania bezpieczeństwem żywności (od 2014 r.), realizowanych zgodnie z programem Polskiego Centrum Badań i Certyfikacji w Warszawie na podstawie umowy podpisanej pomiędzy UP w Lublinie a Centrum. Uczestniczyła w realizacji 4 projektów badawczych finansowanych przez KBN, MRiRW, NCN, a obecnie Biostrateg II.

Wypromowała jedną doktorantkę i obecnie jest promotorem jednego otwartego przewodu doktorskiego. Pod jej kierunkiem wykonano 90 prac dyplomowych. Pełniła funkcję recenzenta w jednym postępowaniu habilitacyjnym i jednym przewodzie doktorskim. Wykonała również recenzje ok. 30 prac dla różnych czasopism naukowych.

Była członkiem Wydziałowej Komisji ds. Dydaktyki, Uczelnianej Komisji Dyscyplinarnej dla Nauczycieli Akademickich, Wydziałowej Komisji ds. Badań Naukowych i Ich Komerccjalizacji, Wydziałowej Komisji Doktoranckiej. Współuczestniczyła w tworzeniu studiów I i II stopnia kierunku bezpieczeństwo i certyfikacja żywności, a od 2016 r. jest liderem Rady Programowej tego kierunku. Jest również członkiem Rady Programowej kierunku doradztwo w obszarach wiejskich.

Jest członkiem Polskiego Towarzystwa Technologów Żywności, Polskiego Towarzystwa Zootechnicznego, Komisji Nauk Towaroznawczych PAN oraz członkiem korespondentem Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Podczas pracy na uczelni została wyróżniona 5 nagrodami JM Rektora UP w Lublinie (2 indywidualne, 3 zespołowe). red.

Dyplomy

Wręczenie dyplomów absolwentom Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, rocznika 2011–2017, odbyło się 17 czerwca 2017 r. w Centrum Kongresowym.

Gości powitał i uroczystość poprowadził dziekan prof. Andrzej Wernicki. JM Rektor Zygmunt Litwińczuk w krótkim wystąpieniu przemówił do zebranych, a prof. Adam Brodzki wygłosił wykład pt. „Nowotwory pęcherza i wybrane guzy hormozależne u psów”. Dyplomy wręczono 120 absolwentom, którzy uprzednio złożyli ślubowanie lekarza weterynarii. Honorową Odznakę UP z rąk JM Rektora odbierali absolwenci, którzy uzyskali najwyższą średnią. Otrzymali ją lekarze weterynarii: Katarzyna Lewandowska, Łukasz Chrobak, Karolina Krańska, Dominika Głąb, Alicja Lis.

Prorektor prof. Halina Buczkowska wyróżniła najlepszych absolwentów nagrodami. Otrzymali oni również nagrody od sponsorów, którymi byli m.in.: Krajowa Izba Lekarsko-Weterynaryjna, Lubelska Izba Lekarsko-Weterynaryjna, Biowet – Puławy, Stowarzyszenie Śląska Poliklinika Weterynaryjna z Chorzowa, Polski Związek Hodowców Zwierząt Futerkowych, Zakłady Mięsne Klinicy, Wydawnictwo Medical Tribune Polska, firma Royal Canin, profesorowie – Krzysztof Szkucik, Ryszard Bobowiec, Stanisława Koper.

red.

Sylwetka naukowa

Dr hab. Aneta Nowakiewicz (ur.1975 r.) jest absolwentką Wydziału Medycyny Weterynaryjnej Akademii Rolniczej w Lublinie (obecnie Uniwersytetu Przyrodniczego). W 2001 r. rozpoczęła pracę naukową w Zakładzie Mikrobiologii Weterynaryjnej w charakterze uczestnika studiów doktorskich. W 2005 r. obroniła rozprawę doktorską pt. „Współczesne metody różnicowania diagnostycznego szczepów z rodzaju *Malassezia* izolowanych z przypadków klinicznych”, uzyskując stopień doktora nauk weterynaryjnych, specjalność – mikrobiologia weterynaryjna. Badania obejmujące tematykę rozprawy doktorskiej zostały sfinansowane w znacznym stopniu z grantu promotorskiego Komitetu Badań Naukowych.

Dzięki nawiązaniu szerokiej współpracy z jednostkami naukowo-badawczymi i diagnostycznymi (Uniwersytet w Białymstoku, Uniwersytet Łódzki, Zakład Higieny Weterynaryjnej w Lublinie, Krośnie, Białymstoku), a także aktywnej kooperacji z parkami narodowymi w Polsce rozpoczęła unikatowe ze względu na trudno dostępny materiał biologiczny badania w zakresie analizy bioty potencjalnie patogennej dla człowieka, izolowanej od zwierząt wolno żyjących, które kontynuuje i rozwija w dalszym ciągu. W zasięgu zainteresowań naukowych dr Nowakiewicz są zarówno dermatofity, grzyby drożdżopodobne, jak również taksony bakterii stanowiące potencjalne zagrożenie zdrowia publicznego, tj. *Salmonella*, *Listeria*, *Yersinia* i wiele innych drobnoustrojów.

Z dużym zaangażowaniem dr Nowakiewicz zajmuje się także problematyką związaną z fenotypową i genotypową opornością drobnoustrojów. Analiza i ocena innych niż wymagane dyrektywami unijnymi potencjalnych rezerwuarów oporności, jakie mogą stanowić wolno żyjące zwierzęta kręgowce, bezkręgowce oraz ich środowisko, stanowi obecnie główne wyzwanie naukowe badaczki. Liczne szkolenia odbyte w kraju i za granicą, a przede wszystkim staż w National Veterinary Institute (Uppsala), pozwoliły na samodzielne prowadzenie badań naukowych na międzynarodowym poziomie oraz publikację wyników w czasopiśmie o ogólnosiowym zasięgu.

W kwietniu br. dr Nowakiewicz uzyskała stopień doktora habilitowanego, specjalność – mikrobiologia, za jednotematyczny cykl publikacji pt. „Fenotypowa i genotypowa analiza oporności szczepów *Enterococcus* spp. w aspekcie gatunku drobnoustroju i źródła pochodzenia” oraz za pozostały dorobek naukowy, działalność dydaktyczną, organizacyjną i popularyzatorską. Jednotematyczny cykl publikacji wchodzących w skład dorobku naukowego w postępowaniu habilitacyjnym został przez komisję habilitacyjną zgłoszony do wyróżnienia.

Dr Nowakiewicz jest autorką 52 publikacji, spośród których 21 znajduje się na liście JCR (sumaryczny IF 35,549, pkt wg MNiSW 592,4).

W 2010 r. otrzymała nagrodę I stopnia JM Rektora UP w Lublinie za pracę naukową i dydaktyczną, a w roku bieżącym cykl oryginalnych prac,

których jest pierwszym autorem, został uhonorowany nagrodą I stopnia, przyznawaną corocznie przez Polskie Towarzystwo Nauk Weterynaryjnych.

O rozpoznawalności dr Nowakiewicz w międzynarodowym środowisku naukowym świadczy również jej powołanie na recenzenta kilkunastu publikacji w czasopiśmie o charakterze międzynarodowym, znajdujących się w bazie JCR. Sprawowała opiekę naukową jako promotor prac magisterskich i licencjackich studentów Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii oraz Wydziału Biologii i Hodowli Zwierząt (obecnie Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki), jest także promotorem pomocniczym w dwóch przewodach doktorskich na macierzystym Wydziale.

Dr hab. Aneta Nowakiewicz jest aktywnym członkiem Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych oraz Polskiego Towarzystwa Mikrobiologów.

red.

POLSITA 2017

W dniach 24–25 kwietnia 2017 r. w Kazimierzu Dolnym w „Domu Architekta” SARP odbyła się konferencja pt. „Zastosowanie technologii informacyjnych w rolnictwie”.

Była to już 20. konferencja organizowana przez Polskie Towarzystwo Zastosowań Informatyki w Rolnictwie, Gospodarce Leśnej i Żywnościowej „Polsita”. Głównym organizatorem spotkania była Katedra Podstaw Techniki Wydziału Inżynierii Produkcji Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Przewodniczącym komitetu organizacyjnego był prof. dr hab. Andrzej Kusz.

W tym roku dzięki rozwojowi współpracy z Instytutem Informatyki UMCS w Lublinie program konferencji Polsita 2017 został zintegrowany z programem 15. konferencji „Informatyka – badania i zastosowania” (Ibiza). Przewodniczącym komitetu organizacyjnego konferencji Ibiza 2017 był dr hab. Zdzisław Łojewski, prof. UMCS.

Patronat nad konferencjami objęli JM Rektor Zygmunt Litwińczuk (UP Lublin) i JM Rektor Stanisław Michałowski (UMCS).

Celem konferencji była wymiana doświadczeń oraz prezentacja dorobku i aktualnych trendów związanych z rozwojem i zastosowaniem technologii informatycznych do budowy systemów informacyjnych wspomagających badania naukowe oraz projektowanie, planowanie i za-

rzadzanie złożonymi systemami technicznymi, w tym procesami produkcyjnymi w rolnictwie i przemyśle rolno-spożywczym.

W obradach wzięło udział 80 uczestników z 14 ośrodków krajowych, którzy przedstawili 47 referatów i doniesień naukowych. Gościem konferencji był dr János Osán, reprezentujący Environmental Physics Department Hungarian Academy of Sciences z Węgier.

W trakcie obrad zaprezentowano wyniki badań dotyczące budowy i konwersji sieci semantycznych, modelowania procesów decyzyjnych i procesów produkcyjnych w przemyśle rolno-spożywczym, modelowania i funkcjonowania urządzeń OZE, metod przetwarzania i analizy obrazu, inteligentnych aplikacji i usług dla rolnictwa, bezpieczeństwa transferu danych w sieciach internetowych, wydajności pracy systemów i peryferii komputerowych, symulacji procesów fizycznych i obiektów badawczych. Przedstawiono także wyniki badań urządzeń do poprawy efektywności prac polowych i oceny ekonomicznej uprawy płodów rolnych oraz jakości nauczania studentów z zastosowaniem narzędzi komputerowych.

Uczestnicy pozytywnie ocenili integrację programów dwóch różnych konferencji, gdyż stworzono w ten sposób interesującą platformę wymiany doświadczeń między naukowcami zajmującymi się rozwojem metod informatycznych a informatykami pracującymi na rzecz praktycznych rozwiązań wdrażanych w złożonych systemach produkcyjnych.

Zapraszamy wszystkich zainteresowanych do udziału w kolejnej konferencji Polsity, która odbędzie się w przyszłym roku w Poznaniu.

Marek Ścibisz

Senat Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 26 maja 2017 r.

DECYZJE I UCHWAŁY

■ JM Rektor prof. dr hab. Zygmunt Litwińczuk wręczył dokumenty stwierdzające zatrudnienie na stanowisku profesora nadzwyczajnego prof. dr hab. Andrzejowi Woźniakowi oraz dr hab. Grzegorzowi Borsukowi.

■ Senat przyjął uchwałę w sprawie:

■ wstrzymania naboru i likwidacji stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna o profilu ogólnoakademickim, mieszczącym się w obszarze nauk technicznych, nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych oraz nauk przyrodniczych;

■ utworzenia stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku gospodarka przestrzenna o profilu ogólnoakademickim, mieszczącym się w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (66,3%) oraz w obszarze nauk technicznych (33,7%);

■ likwidacji specjalności na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach pierwszego i drugiego stopnia na kierunku rolnictwo;

■ utworzenia specjalności manager produktu i sprzedaży na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach pierwszego stopnia na kierunku towaroznawstwo realizowanych na Wydziale Agrobiotechnologii;

■ likwidacji specjalności na stacjonarnych i niestacjonarnych studiach drugiego stopnia na kierunku ogrodnictwo;

■ likwidacji specjalności na stacjonarnych studiach drugiego stopnia na kierunku architektura krajobrazu;

■ likwidacji studiów podyplomowych zoopsychologia;

■ zmiany nazwy studiów podyplomowych analityka i bezpieczeństwo żywności;

■ prowadzenia kursu dokształcającego pn. kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu;

■ powołania dr hab. Małgorzaty Kwiecień na kierownika kursu dokształcającego pn. kurs pedagogiczny dla instruktorów praktycznej nauki zawodu;

■ zasad i trybu przyjmowania kandydatów na I rok studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia oraz jednolitych magisterskich w UP w Lublinie w roku akademickim 2018/2019;

■ zasad przyjmowania na studia laureatów oraz finalistów olimpiad i konkursów stopnia centralnego w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie na lata 2018/2019, 2019/2020 oraz 2020/2021;

■ zmian organizacyjnych na Wydziale Agrobiotechnologii;

■ zmian organizacyjnych na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej;

■ zmian organizacyjnych na Wydziale Nauk o Żywności i Biotechnologii;

■ zatwierdzenia planu rzeczowo-finansowego na rok 2017;

■ wysokości środków przeznaczonych w 2017 r. na stypendia doktorskie;

■ zatwierdzenia sprawozdania finansowego Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie za 2016 r. i zadysonowania wynikiem finansowym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie za 2016 r.

■ Senat poparł wniosek w sprawie powołania:

■ dr Renaty Komsty na kierownika studiów podyplomowych radiologia weterynaryjna;

■ prof. dr hab. Stanisława Winiarczyka na kierownika studiów podyplomowych choroby psów i kotów.

■ JM Rektor przedstawił projekt uchwały w sprawie wysokości środków przeznaczonych w 2017 r. na stypendia doktorskie.

■ Senat przyjął uchwałę zmieniającą uchwałę w sprawie zatwierdzenia wzorów dyplomu doktora oraz wzorów dyplomu doktora habilitowanego wydawanych na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

■ JM Rektor przedstawił projekt uchwały w sprawie powołania Konwentu na Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie w kadencji 2016–2020. Proponowany skład Konwentu: Sławomir Sosnowski – marszałek województwa lubelskiego; Krzysztof Żuk – prezydent miasta Lublin; Zygmunt Litwińczuk – rektor Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie; Grażyna Szymczyk – kanclerz Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie; Jarosław Horbańczuk – dyrektor Instytutu Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu; Ewa Brogowska – dyrektor Lubelskiego Centrum Korporacyjnego Banku PEKAO SA; Karol Zarajczyk – prezes Zarządu Ursus SA; Tadeusz Badach – prezes Okręgowej Spółdzielni Mleczarskiej Krasnystaw; dr hab. Bartosz Sołowiej – UP w Lublinie.

■ Senat przyjął uchwałę w sprawie powołania Konwentu w Uniwersytecie Przyrodniczym w Lublinie.

■ Senat przyjął protokół z posiedzenia w dniu 28 kwietnia 2017 r.

Posiedzenie Senatu Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie w dniu 30 czerwca 2017 r.

DECYZJE I UCHWAŁY

■ Senat przyjął uchwałę w sprawie:

■ zmiany Regulaminu Organizacyjnego Wydawnictwa UP w Lublinie;

■ zmiany składu Rady Bibliotecznej UP w Lublinie;

■ utworzenia Związku Uczelni Lubelskich;

■ zmiany nazwy Zakładu Elektrotechniki i Systemów Pomiarowych na Wydziale Inżynierii Produkcji.

■ zmiany nazwy Zakładu Anatomii Patologicznej na Wydziale Medycyny Weterynaryjnej;

■ likwidacji studiów podyplomowych aranżacje florystyczne na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu;

■ prowadzenia kursu dokształcającego audytor wewnętrzny systemu zarządzania BHP;

■ likwidacji kursu dokształcającego pn. kurs sędziowski w dyscyplinie ujeżdżania i skoków na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki;

■ likwidacji studiów podyplomowych pielęgniarstwo zwierząt z elementami zoopsychologii na Wydziale Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki;

■ utworzenia stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku turystyka i rekreacja o profilu ogólnoakademickim mieszczącym się w obszarze nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych (55%), nauk społecznych (31%), nauk medycznych, o zdrowiu oraz o kulturze fizycznej (14%);

■ wstrzymania naboru i likwidacji stacjonarnych i niestacjonarnych studiów pierwszego stopnia na kierunku turystyka i rekreacja o profilu ogólnoakademickim mieszczącym się w obszarze nauk społecznych, nauk medycznych i nauk o zdrowiu, nauk o kulturze fizycznej oraz nauk rolniczych, leśnych i weterynaryjnych.

Mięczaki – źródło zagrożeń

W dniu 2 czerwca 2017 r. w auli Innowacyjnego Centrum Patologii i Terapii Zwierząt Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP Lublinie odbyła się doroczna konferencja naukowa Sekcji Higieny Żywności i Weterynaryjnej Ochrony Zdrowia Publicznego Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych pt. „Mięczaki – potencjalne źródło zagrożeń zdrowia konsumenta i nowe wyzwanie w urzędowym nadzorze nad żywnością”.

Współorganizatorami tego przedsięwzięcia były Katedra Higieny Żywności Zwierzęcego Pochodzenia Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie i II Wydział Nauk Biologicznych Lubelskiego Towarzystwa Naukowego.

Uroczystego otwarcia konferencji dokonał JM prof. dr hab. dr h.c. multi Zygmunt Litwińczuk – rektor UP w Lublinie, kierując do uczestników konferencji słowa o roli bezpiecznej żywności w życiu człowieka. Gośćmi honorowymi konferencji byli także: prof. dr hab. Andrzej Wernicki – dziekan Wydziału Medycyny Weterynaryjnej UP w Lublinie, lek. wet. Paweł Piotrowski – wojewódzki lekarz weterynarii w Lublinie oraz lek. wet. Tomasz Brzana – powiatowy lekarz weterynarii w Lublinie. Do uczestników konferencji adresy z życzeniami owocnych obrad wystosowali: prof. dr hab. Iwona Markowska-Daniel, prezes Polskiego Towarzystwa Nauk Weterynaryjnych, oraz lek. wet. Jacek Łukaszewicz, prezes Krajowej Izby Lekarsko-Weterynaryjnej.

W części merytorycznej konferencji, którą prowadził przewodniczący Sekcji PTNW, a jednocześnie kierownik Katedry Higieny Żywności Zwierzęcego Pochodzenia prof. dr hab. Krzysztof Szkucik, wygłoszono następujące referaty: dr hab. Halina Kucharczyk (UMCS, Lublin), Morfologia, fizjologia i biologia mięczaków; dr hab. Maciej Ligaszewski (prof. IZ – PIB, Kraków), Chów i hodowla ślimaków lądowych z rodzaju *Helix*; dr Agnieszka Pękala (PIWet – PIB, Puławy), Chów i hodowla mięczaków dwuskorupowych; dr hab. Artur Rzeżutka (prof. PIWet – PIB, Puławy), Wirusy w mięczakach – realny problem czy fikcyjne zagrożenie dla zdrowia konsumentów?; dr hab. Paweł Struciński (prof. NIZP – PZH, Warszawa), Zanieczyszczenia chemiczne w mięczakach; lek. wet. Magdalena Łopatek (PIWet – PIB, Puławy), Zagrożenia mikrobiologiczne w małżach przeznaczonych do konsumpcji w Polsce; dr Mirosław Michalski (PIWet – PIB, Puławy), Biotoksyny morskie jako zagrożenie dla zdrowia człowieka; dr Monika Ziomek (UP, Lublin), Mięczaki i produkty pozyskane z mięczaków – zasady wykonywania urzędowego nadzoru.

Wygłoszone referaty zostały opublikowane w monografii pt. „Mięczaki – potencjalne zagrożenie dla zdrowia konsumenta”, wydanej przez Lubelskie Towarzystwo Naukowe (ISBN 978-83-62025-33-6). Wydanie monografii było możliwe dzięki wsparciu finansowemu Przedsiębiorstwa

Vet-Agro sp. z o.o. Lublin, Biowet Puławy sp. z o.o. i BioMaxima SA Lublin.

W konferencji wzięło udział 105 uczestników, w tym 89 lekarzy weterynarii, głównie pracowników Inspekcji Weterynaryjnej. Decyzją Komisji ds. Studiów Wyższych Lekarzy Weterynarii, Kształcenia Ustawicznego i Specjalizacji KRLW uczestnicy konferencji otrzymali 25 punktów edukacyjnych w ramach szkolenia ustawicznego lekarzy weterynarii.

Wysoki poziom merytoryczny referatów oraz aktualność i ważkość poruszonych w nich zagadnień spotkały się z dużym zainteresowaniem uczestników i wywołały żywą dyskusję. Należy mieć nadzieję, że coroczne wiosenne sesje naukowe organizowane w ramach Sekcji Higieny Żywności i Weterynaryjnej Ochrony Zdrowia Publicznego PTNW już na stałe wpiszą się w kalendarz lubelskich konferencji naukowych oraz będą kontynuowały tradycję przekazu dobrej i nowoczesnej wiedzy nt. higieny żywności zwierzęcego pochodzenia.

f.k. Fot. Maciej Niedziółka

■ Prof. Krzysztof Szkucik inauguruje sesję

■ Dr Agnieszka Pękala wygłasza referat

■ Uczestnicy konferencji

Genetyka i hodowla zwierząt

„Zjazd Katedr Jednoimiennych Genetyki i Metod Hodowli Zwierząt – aktualne badania naukowe, działalność dydaktyczna i usługowa” – pod tym tytułem przebiegała w Lublinie konferencja naukowa w dniach 3–5 lipca 2017 r. Odbывała się pod patronatem JM Rektora Zygmunta Litwińczuka, a jej organizatorem była Katedra Biologicznych Podstaw Produkcji Zwierzęcej UP w Lublinie.

Gości i uczestników zjazdu przywitała prof. dr hab. Grażyna Jeżewska-Witkowska, kierownik Katedry. Oficjalnego otwarcia zjazdu dokonał JM Rektor Zygmunt Litwińczuk, a dziekan Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki prof. dr hab. Joanna Barłowska przedstawiła najważniejsze fakty z historii Wydziału.

Zjazd katedr zorganizowano w ramach cyklicznych spotkań jednostek naukowych zajmujących się genetyką oraz metodami hodowli zwierząt. W konferencji uczestniczyło ponad 70 osób reprezentujących następujące ośrodki akademickie: SGGW w Warszawie, UWM w Olsztynie, UR w Krakowie, UTP w Bydgoszczy, UPH w Siedlcach, UJK Kielce, UP w Poznaniu, UP we Wrocławiu oraz UP w Lublinie. Środowisko instytucji badawczych reprezentował Instytut Genetyki i Hodowli Zwierząt PAN w Jastrzębcu, Instytut Zootechniki PIB w Balicach oraz Państwowy Instytut Weterynaryjny – PIB w Puławach. Prawie połowę uczestników stanowili młodzi adepci nauki (asystenci, adiunkci). Ponadto na konferencji byli obecni reprezentanci Narodowego Centrum Nauki i Centralnej Komisji do Spraw Stopni i Tytułów.

W ramach konferencji odbyło się 7 sesji obejmujących badania naukowe oraz dydaktykę i pracę usługową. Podczas konferencji w pierw-

szym dniu wygłoszono 4 wykłady plenarne, na następujące tematy: „Genetyka zwierząt w NCN – możliwości, szanse i ograniczenia” (prof. dr hab. Marek Światoński), „Aktualności z Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów” (prof. dr hab. Jan Jankowski i prof. dr hab. Tomasz M. Gruszecki), „Wymogi prawne i zasady funkcjonowania komisji etycznych umożliwiające publikowanie badań przeprowadzanych na zwierzętach” (dr hab. Grzegorz Tomczyk, prof. nadzw. PIW – PIB) oraz „Identyfikacja genów warunkujących jakość mięsa i tuszy świń” (dr hab. Mariusz Pierzchała, prof. nadzw. IGHZ PAN).

W drugim dniu obrad zaprezentowano 18 doniesień z zakresu badań naukowych. Prezentowana tematyka badawcza dotyczyła następujących zagadnień: „Wykrywanie wariantów liczby kopii (CNV) w wybranych liniach kur niesionych w oparciu o mikromacierze SNP oraz ich wpływ na cechy produkcyjne”; „Struktura przetrzenna populacji żubrów w Puszczy Knyszyńskiej”; „Genetyczne >wyspy dywergencji< i ich związek z występowaniem posthitu u żubra europejskiego (*Bison bonasus*)”; „Analiza ekspresji genu C1qA składowej dopełniacza C1 w leukocytach krwi obwodowej oraz poziomu C1q w surowicy krów zakażonych i niezakażonych wirusem BLV”; „Zastosowanie sztucznych sieci neuronowych do wczesnego diagnozowania krów zagrożonych subkliniczną ketozą”; „Badania nad wyprowadzeniem linii królików brojlerych w oparciu o komponent rodzimny oraz poprawa jakości mięsa króliczego w oparciu o markery molekularne”; „Biologiczna rola polimorficznych wariantów histonu H1”; „Model kury w badaniach z zakresu genomiki, transkryptomiki i transgenezy”; „Podłoże genetyczne zaburzeń rozwoju płci zwierząt domowych oraz otyłości psów”; „Dziedziczenie wzorów ekspresji wybranych genów w reakcji na restrykcję ka-

loryczną w okresie ciąży u szczurów”; „Czynniki genetyczne i epigenetyczne warunkujące potencjał rozwojowy gamet i zarodków zwierząt gospodarskich”; „Podłoże molekularne zespołu Treachera Collinsa”; „Struktura genetyczna popielicy Glis glis w Sudetach”; „Struktura populacji i różnicowanie genetyczne komercyjnych i zachowawczych ras bydła na podstawie genomowego panelu markerów SNP”; „Ciągi homozygotyczności u ras bydła utrzymywanych w Polsce”; „Analiza cech epigenetycznych genomu konia na poziomie metylacji DNA”; „Wykrywanie patogenów zwierzęcych w oparciu o techniki molekularne. Różnicowanie populacji zwierząt hodowlanych i dziko żyjących na podstawie polimorfizmu DNA”; „Zastosowanie techniki multiplex PCR w diagnostyce wirusa choroby aleuckiej”.

Trzeci dzień obrad poświęcony był tematyce dydaktycznej oraz działalności usługowej wykonywanej w ośrodkach dydaktyczno-badawczych. Dydaktyka w zakresie genetyki i metod hodowli zwierząt ewoluuje. Powstają nowe kierunki studiów oraz proponowane są nowe specjalistyczne moduły (również realizowane w języku angielskim).

Przez trzy dni wygłoszono łącznie 34 doniesienia. Zaakceptowano wysunięty przez prof. dr hab. Marka Światońskiego wniosek otwarcia się na inne ośrodki naukowe prowadzące badania na zwierzętach i zaproponowano zmianę formuły Zjazdu Katedr na Sympozjum Genetyki i Genomiki Zwierząt, które odbywałoby się co 4 lata. Sympozjum odbędzie się w przyszłym roku, a jej organizatorem będzie UWM w Olsztynie.

Materiały konferencyjne są dostępne w wersji elektronicznej pod adresem http://genom.up.lublin.pl/images/tp/materialy_calosc.pdf

Magdalena Gryzińska, Grażyna Jeżewska-Witkowska

■ Uczestnicy Zjazdu Katedr Jednoimiennych

Zwierzęta hodowlane i urządzenia rolnicze

W dniach 30 czerwca – 2 lipca 2017 r. na terenie Powiatowego Zespołu Doradztwa Rolniczego w Zamościu z siedzibą w Sitnie, będącego integralną częścią Lubelskiego Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Końskowoli, odbyła się XXXI Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych.

W wystawie uczestniczyło ponad 100 hodowców bydła mlecznego i mięsnego, trzody chlewnej, owiec, koni, kóz, drobiu, zwierząt futerkowych, pszczoł oraz kanarków. Przeważająca większość wystawców reprezentowała gospodarstwa z województwa lubelskiego.

W grupie owiec wystawiono rasy charakterystyczne dla województwa lubelskiego. Były to merynosy polskie oraz populacje syntetyczne bcp i scp, ponadto zaprezentowano objęte ochroną zasobów genetycznych owce uhruskie i czarnogłówki. Wśród wystawionych zwierząt nie zabrakło również kóz, reprezentowanych w tym roku przez dorosłe samce mięsnej rasy burskiej.

W pierwszym dniu wystawy przeprowadzono komisijną wycenę prezentowanych zwierząt. Działając zgodnie z wcześniej opracowanymi i zatwierdzonymi przez komitet organizacyjny regulaminami oceny, komisje po wnikliwym przeglądzie dokonały wyboru czempionów oraz wiceczempionów wystawy.

Wśród nagrodzonych zwierząt było wiele owiec pochodzących z Dydaktyczno-Badawczej Stacji Doświadczalnej Małych Przeżuwaczy w Bezku, działającej w strukturze Katedry Hodowli Małych Przeżuwaczy i Doradztwa Rolniczego UP w Lublinie. Czempionat wystawy zdobyły trzy tryki (rasa uhruska oraz linie syntetyczne bcp i scp) reprezentujące populacje wytworzone przez pracowników uczelni, a ponadto dwie owce przystępki (uhruska i bcp) uzyskały tytuły wiceczempiona.

Drugiego dnia wystawy odbyły się prezentacja zwierząt wyróżnionych czempionatami i wiceczempionatami oraz wręczenie nagród hodowcom. Przewodniczący komisji oceny, obdarzając ciekawymi i fachowymi komentarzami zarówno zwierzęta pokazywane na ringu, jak i aktualną sytuację w chowie i hodowli poszczególnych gatunków, wywoływali żywą reakcję licznie zgromadzonej widowni, co wskazuje jednoznacznie na potrzebę organizowania takich pokazów. Podjęta tematyka stała się podstawą dalszych dyskusji przeniesionych w miejsca mniej formalnych spotkań wystawców i odwiedzających.

Odwiedzający, których liczbę oceniono na ponad 30 tys. osób, wykazywali bardzo duże zainteresowanie wystawianymi zwierzętami oraz ekspozycjami. Trzeba bowiem podkreślić, że organizatorzy zgromadzili także ponad 300 wystawców maszyn i urządzeń związanych z szeroko rozumianą produkcją rolniczą, a także ho-

dowców i producentów roślin sadowniczych i ozdobnych.

XXXI Wystawa Zwierząt Hodowlanych, Maszyn i Urządzeń Rolniczych wpisała się na stałe do kalendarza imprez regionalnych Lubelszczyzny. Historia wystaw sięga 1977 r., przy czym pod obecną nazwą odbywają się od 1999 r.

Organizując pierwszą wystawę, nie przypuszczano, że do Sitna przyjedzie ponad 30 tys. osób, a łączna liczba zgłoszonych wystawców przekroczy 350.

*Tomasz M. Gruszecki, Andrzej Junkuszew
Fot. Wiktor Bojar*

■ Prezentacja owiec

■ Krowa rasy biało-czarnej, champion wystawy. Fot. Witold Chabuz

Zakwity wód powierzchniowych nie tylko w Polsce

W dniach 24–27 maja 2017 r. odbyła się 36. Międzynarodowa Konferencja Polskiego Towarzystwa Fykologicznego, z hasłem przewodnim „Masowy rozwój glonów – bioróżnorodność, ekologia i perspektywy zarządzania”.

Polskie Towarzystwo Fykologiczne (PTF) jest towarzystwem naukowym zrzeszającym biologów prowadzących badania nad taksonomią i ekologią glonów i sinic. Co roku, od trzydziestu pięciu lat, najwybitniejsi specjaliści z Polski i świata spotykają się na konferencji naukowej w celu przedyskutowania najnowszych osiągnięć z dziedziny fykologii – zarówno w aspekcie badań podstawowych, jak i praktycznego wykorzystania tej wiedzy, m.in. sposobów zarządzania ryzykiem występowania zakwitów wody wywołanych przez sinice i glony. Tegoroczna konferencja PTF, zorganizowana przez pracowników Katedry Hydrobiologii UP w Lublinie, odbywała się w Lublinie i Kazimierzu Dolnym. Konferencję otworzyła prof. Joanna Barłowska, dziekan Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki. Podczas pierwszej sesji plenarnej w Centrum Kongresowym UP w Lublinie, referaty wygłosili: prof. Geoffrey A. Codd z University of Strirling w Wielkiej Brytanii („Cyanobacterial blooms and cyanotoxins: from dinosaur deaths, to the Tuchomskie Lake, to risk management”) oraz prof. Hanna Mazur-Marzec z Uniwersytetu Gdańskiego („Chemical and genetic diversity of *Nodularia spumigena*”) – wybitni specjaliści w zakresie toksycznych, sinicowych zakwitów wód. W tej sesji wzięli udział nie tylko naukowcy, lecz także przedstawiciele władz miasta, pracownicy instytucji zajmujących się ochroną środowiska oraz liczne grono studentów. Po krótkim zwiedzaniu najpiękniejszych zabytków Starego Miasta, w tym kaplicy Trójcy Świętej na Zamku Lubelskim, uczestnicy konferencji udali się do Domu Pracy Twórczej Stowarzyszenia Dziennikarzy Polskich w Kazimierzu Dolnym. Tam w ciągu kolejnych trzech

dni odbyły się cztery sesje referatowe oraz dwie sesje posterowe. Jedną z sesji referatowych została poświęcona nestorce polskiej fykologii – prof. Jadwidze Siemińskiej-Słupskiej z Instytutu Botaniki im. W. Szafera PAN w Krakowie. Referaty plenarne zostały wygłoszone przez wybitnych fykologów z Niemiec i Finlandii, a dotyczyły głównie biologii i ekologii glonów masowo rozwijających się w wodach śródlądowych (prof. Brigitte Nixdorf: „Persistence of high cyanobacterial biomass due to producer driven nutrient release and recycling in a shallow eutrophic German lowland lake”; dr Jaqueline Rücker: „Akinetes – key elements of the life cycle of *Nostocales* (Cyanobacteria)”, prof. Partii Eloranta: „Outlines of the algal flora in the Finnish lakes and rivers”). W trakcie konferencji odbyły się również warsztaty z zakresu nowoczesnych metod mikroskopowania oraz ekotoksykologii, które budziły zainteresowanie zwłaszcza wśród młodego pokolenia fykologów.

W konferencji wzięło udział 118 uczestników, przedstawicieli 11 krajów Europy i Azji (Czech, Finlandii, Francji, Iranu, Kazachstanu, Litwy, Niemiec, Polski, Słowacji, Turcji i Wielkiej Brytanii), reprezentujących uniwersytety, instytuty naukowo-badawcze oraz instytucje zajmujące się ochroną środowiska. Łącznie podczas konferencji przedstawiono 94 doniesienia naukowe (32 referaty i 62 postery), w których poruszano następujące zagadnienia: sinicowe zakwity i cyanotoksyny w kontekście historycznym; genetyka sinic, ekofizjologia i wpływ na inne organizmy; różne aspekty kontroli sinicowych zakwitów wody na różnych poziomach organizacji – od komórki do ekosystemu i zlewni zbiornika wodnego; masowy rozwój innych grup glonów (zelenice, chryzofity, eugleniny, rafidiofity) oraz ekologia i biogeografia glonów żyjących w różnych siedliskach (wody morskie, skały, gleby) w różnych strefach klimatycznych – od subpolarnej do tropikalnej; różne aspekty funkcjonowania fitoplanktonu w ekosystemach wodnych; reakcja glonów na antropogeniczne za-

nieczyszczenie wód (metale ciężkie, zakwaszenie, zanieczyszczenia organiczne); glony w biotechnologii. Nie zabrakło również tematów związanych z lokalnymi problemami z zakresu ochrony wód – dwa doniesienia poświęcone były sinicowemu zakwitom wody w Zalewie Zemborzyckim w Lublinie oraz przedsięwzięciom władz miasta mającym na celu przywrócenie dobrego stanu ekologicznego tego zbiornika.

Walne zebranie członków Polskiego Towarzystwa Fykologicznego, które odbyło się w czasie konferencji, nadało jednomyślnie prof. Jadwidze Siemińskiej-Słupskiej oraz prof. Geofreyowi A. Coddowi, wieloletniemu prezydentowi Brytyjskiego Towarzystwa Fykologicznego, godność honorowego członka Polskiego Towarzystwa Fykologicznego za wybitne zasługi dla powstania i rozwoju Towarzystwa. Dwoje pracowników Katedry Hydrobiologii (prof. Barbara Pawlik-Skowrońska oraz dr hab. Wojciech Pęczuła) zostało członkami Zarządu Głównego PTF.

W trakcie konferencji znalazł się również czas na zapoznanie uczestników z bogatymi walorami przyrodniczymi i kulturowymi Kazimierza Dolnego oraz okolic. W zgodnej opinii uczestników konferencja stała na bardzo wysokim poziomie naukowym, organizacyjnym i socjalnym. Większość osób podkreślała, że wywiezie z gościnnej i urokliwej Lubelszczyzny niezapomniane wspomnienia.

Honorowy patronat nad konferencją sprawowali JM Rektor Zygmunt Litwińczuk oraz prezydent Lublina Krzysztof Żuk, a oficjalnym partnerem konferencji była gmina Lublin w ramach obchodów 700-lecia miasta.

Barbara Pawlik-Skowrońska,
Wojciech Pęczuła,
Katedra Hydrobiologii

■ Uczestnicy 36. Międzynarodowej Konferencji Polskiego Towarzystwa Fykologicznego

Inżynieria kształtowania środowiska i geodezji

Lublin – Białka – Urszulin

W dniach 22–24 maja 2017 r. odbyła się II Konferencja Naukowo–Techniczna pt. „Innowacje w inżynierii kształtowania środowiska i geodezji”, którą zainaugurował prof. dr hab. Zbigniew Grądzki, prorektor ds. nauki, wdrożeń i współpracy międzynarodowej.

Honorowy patronat nad konferencją sprawowali JM Rektor UP Zygmunt Litwińczuk, marszałek województwa lubelskiego Sławomir Sosnowski, dyrektor Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Lublinie Beata Sielewicz, dyrektor Poleskiego Parku Narodowego Jarosław Szymański, prezes Stowarzyszenia Geodetów Polskich Oddział w Lublinie Marek Kłopotek.

Organizatorami konferencji były: Katedra Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji UP w Lublinie, Polskie Towarzystwo Hydrobiologiczne, Poleski Park Narodowy, powiat parczewski, gmina Dębowa Kłoda, Towarzystwo Rozwoju Obszarów Wiejskich, Wojewódzkie Biuro Geodezji w Lublinie.

Podczas obrad dyskutowano na temat ochrony i kształtowania zasobów wodnych na terenach wiejskich, innowacyjnych technologii w gospodarce wodno–ściekowej, odnawialnych źródeł energii oraz gospodarki niskoemisyjnej, a także kształtowania przestrzeni wiejskiej, rozwoju systemów katastralnych, gospodarki nieruchomościami, innowacyjnych technik i technologii pomiarowych w geodezji i kartografii.

W pierwszym dniu konferencji odbyły się dwie sesje plenarne: jedna poświęcona zagad-

nieniom ochrony i kształtowania środowiska, druga – tematyce z zakresu geodezji i kartografii. Podczas tych sesji wygłoszono osiem referatów.

W drugim dniu odbyły się cztery sesje referatowe, podczas których wygłoszono 22 referaty poświęcone ochronie i kształtowaniu środowiska oraz 20 referatów związanych z geodezją i kartografią. W tym dniu, między sesjami referatowymi, odbyła się także sesja posterowa, na której zaprezentowano 40 prac w formie plakatów, podejmujących wyżej wymienione zagadnienia. Trzeciego dnia konferencji w Poleskim Parku Narodowym odbyła się sesja terenowa pt. „Walory przyrodnicze i funkcjonowanie Poleskiego Parku Narodowego”. Jej uczestnicy mogli odwiedzić budynek Dyrekcji Poleskiego Parku Narodowego w Urszulinie i obejrzeć film o Parku oraz zwiedzić Ośrodek Ochrony Żółwia Błotnego PPN; zwiedzić Ośrodek Dydaktyczno–Muzealny PPN w Starym Załuczu oraz poznać zasady budowy i funkcjonowania hybrydowej hydrofitowej oczyszczalni ścieków (w kształcie żółwia); zwiedzić ścieżkę przyrodniczą „Dąb Dominik”, prowadzącą przez różne typy lasów, od grądu wysokiego i niskiego, przez ols kępowo–dolinkowy, po bór bagienny – jak również zobaczyć torfowisko przejściowe wytworzone na ple oraz dystroficzne jezioro Moszne.

W konferencji uczestniczyło 127 osób z różnych ośrodków akademickich z całej Polski, zajmujących się zagadnieniami dotyczącymi zastosowania innowacyjnych technologii w inżynierii kształtowania środowiska oraz geodezji i kartografii. W ramach konferencji swoje doświad-

czenia zaprezentowali przedstawiciele: UP w Lublinie, AGH w Krakowie, Polit. Gdańskiej, Polit. Koszalińskiej, Polit. Warszawskiej, Polit. Wrocławskiej, SGGW, UMCS, Uniw. Opolskiego, UP w Poznaniu, UP we Wrocławiu, UR w Krakowie, UWM w Olsztynie, WAT w Warszawie, Wyższej Szkoły Inżynieryjno–Ekonomicznej w Rzeszowie, Państwowej Wyższej Szkoły Techniczno–Ekonomicznej w Jarosławiu, IUNG w Puławach – PIB, Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego, Ośrodka Rozwojowo–Wdrożeniowego Lasów Państwowych w Bedoniu.

W konferencji uczestniczyli również przedstawiciele marszałka województwa lubelskiego, powiatu parczewskiego, gminy Dębowa Kłoda, Wojewódzkiego Biura Geodezji w Lublinie, Dolnośląskiego Biura Geodezji i Terenów Rolnych we Wrocławiu oraz Stowarzyszenia Geodetów Polskich – Oddział w Lublinie.

Patronat medialny nad konferencją sprawowały magazyn GeodetaA, Przegląd Geodezyjny, magazyn Nowa Geodezja w Praktyce, Polskie Radio Lublin. Referaty i postery zaprezentowane podczas konferencji zostaną opublikowane w czasopiśmie: Journal of Water and Land Development, Woda – Środowisko – Obszary Wiejskie, Journal of Ecological Engineering, Inżynieria Ekologiczna, Geomatics and Environmental Engineering. Druk większości prac zostanie dofinansowany ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Lublinie.

*Patrycja Pochwatka, Krzysztof Józwiakowski,
Przemysław Leń, Alina Kowalczyk–Juśko*

■ Nad jeziorem Moszne. Fot. Radomir Obroślak

Sukcesy studentów Stypendia marszałka

W dniach 5–7 maja 2017 r. w Katowicach po raz pierwszy na ogólnopolskich zawodach w trójbój siłowym wystąpiła żeńska drużyna Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Nasze zawodniczki – drużynowe mistrzynie województwa lubelskiego – zdobyły II miejsce w trójbój siłowym o Puchar Zarządu Głównego Akademickiego Związku Sportowego.

Naszą uczelnię reprezentowała drużyna złożona ze studentek Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii: Patrycja Poliańska – jedna z najlepszych zawodniczek, w martwym ciągu uzyskała wynik 152,5 kg, Natalia Jurczuk, Kinga Wójtowicz, Maria Szczypa, Yryna Tsarulunga, Justyna Leszczuk, Izabela Badkowska, Klaudia Wróbel, Martyna Zajac.

Trenerem sekcji trójbój siłowy jest Mieczysław Antoszek. W przygotowaniu drużyny żeńskiej do zawodów pomagali mu Dawid Pelc wraz z pozostałymi zawodnikami sekcji.

Bardzo dziękujemy grupie PGE Dystrybucja - Oddział Lublin za sponsorowanie wyjazdu drużyny kobiet na pierwsze ogólnopolskie – tak udane – zawody.

Na terenie Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie 10 maja 2017 r. odbyły się zajęcia dla gimnazjalistów pt. „Kolorowy świat chemii”.

Zajęcia o charakterze audytoryjno-warsztatowym zorganizowali pracownicy Katedry Chemii, którzy udostępnił młodzieży swoje laboratorium. W trakcie spotkania poprowadzonego przez dr Jadwigę Stachowicz i dr inż. Urszulę Głuszcz uczniowie z Gimnazjum nr 2 im. prof. Jana Samsonowicza w Łęcznej poznali kolorowy świat reakcji chemicznych, zachodzących między kwasami, zasadami i solami. W dalszej części zajęć laboratoryjnych gimnazjaliści samodzielnie wykonywali doświadczenia chemiczne.

Na Uniwersytecie Medycznym w Lublinie 12 maja 2017 r. odbyła się VI Ogólnopolska Konferencja Studencka „Wejrzenie w Nowotworzenie”, zorganizowana przez Studenckie Koło Naukowe Genetyki Nowotworów, działające przy Zakładzie Genetyki Nowotworów UM w Lublinie. Studenci Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii UP w Lublinie Paula Ćwiek i Adam Grzeń podczas konferencji przedstawili poster na temat „Zastosowanie kurkumy w chemoprewencji raka piersi”, który został nagrodzony wyróżnieniem w sesji posterowej. Praca była wykonana pod kierownictwem dr. hab. Pawła Glibowskiego. Jej głównym celem było zasygnalizowanie środowisku medycznemu niezwykle istotnej roli, jaką pełnią składniki żywności w zapobieganiu chorobom nowotworowym i w ich leczeniu.

Tekst WNoŻiB

W budynku Lubelskiego Centrum Konferencyjnego 24 maja br. odbyła się uroczysta gala wręczenia studenckich stypendiów marszałka województwa lubelskiego. Wsparcie otrzymały osoby, które oprócz wysokich wyników w nauce mają także osiągnięcia popularyzatorskie, naukowo-badawcze czy doświadczenie w pracy wolontariackiej.

■ Laureaci stypendiów marszałka z prorektorem Haliną Buczkowską i prodziekanem Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki, Markiem Babiczem. Fot. Maciej Niedziółka

Nagrodzono 35 studentów Uniwersytetu Przyrodniczego. Stypendia marszałka na rok akademicki 2016/2017 otrzymali: Katarzyna Banach (żywność człowieka i dietetyka), Marcin Bany (weterynaria), Paulina Bednarczyk (ochrona środowiska), Justyna Bochnak (bezpieczeństwo i certyfikacja żywności), Joanna Cieślakowska (technologia żywności i żywność człowieka), Magdalena Dyrka (weterynaria), Justyna Gierczak-Prończuk (bezpieczeństwo i higiena pracy), Konrad Grzesiuk (zootechnika), Agata Jaśkowiec (inżynieria bezpieczeństwa), Patrycja Kołodziej (zootechnika), Magdalena Krukowska (bezpieczeństwo i certyfikacja żywności), Karol Kupryniuk (inżynieria przemysłu

ka i dietetyka), Sylwia Paluch (bezpieczeństwo i higiena pracy), Sylwia Paprocka (behawiorystyka zwierząt), Paulina Pilaszewicz (bezpieczeństwo i higiena pracy), Patrycja Podstawka (bezpieczeństwo i higiena pracy), Katarzyna Pomykacz (weterynaria), Justyna Reut (transport), Patrycja Rodzeń (zarządzanie i inżynieria produkcji), Beata Rutkowska (żywność człowieka i dietetyka), Michał Serafin (weterynaria), Karolina Tymoszek (zielnarstwo i terapie roślinne), Ilona Woźniak (gospodarka przestrzenna), Małgorzata Zarek (doradztwo w obszarach wiejskich), Jan Zdulski (zielnarstwo i terapie roślinne), Katarzyna Żondelek (weterynaria).

red.

Seminarium studenckie

Podczas Seminarium Studenckich Kół Naukowych „Środowisko – Zwierzę – Produkt”, które odbyło się 4 kwietnia 2017 r., studenci naszego Uniwersytetu zajęli wiele czołowych miejsc, prezentując referaty i posterki. Przedstawiamy osoby nagrodzone w poszczególnych sesjach.

Sesja biologii i nauk o zwierzętach: I miejsce – Monika Zastrzeżyńska, Magdalena Ada-

mus, Monika Przetacznik, Adrianna Paszkowska (Seksja Hipologiczna SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); II miejsce – Kamila Drabik, Adrian Kubaczynski, Alicja Budzyńska (Seksja Hodowli Drobni SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); III miejsce – Marta Michalak, Paulina Cholewińska (SKN Hodowców Małych Przeżuwaczy i Zwierząt Futerkowych, UP Wrocław).

Wyróżnienia: 1. Karolina Nowacka, Paweł Migdał, Agnieszka Murawska (SKN Pszczelarzy „Apis”, UP Wrocław); 2. Aga Żarczyńska (SeksjaTerrarystyczna SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); 3. Sylwia Paprocka, Patrycja Choma, Agata Satowska, Magdalena Jarosz, Marcin Hałabis (Seksja Hodowli i Biotechnologii Świń SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); 4. Zbigniew Sztramkowski, Przemysław Żukowski (SKN Hodowców Trzody Chlewniej, UWM Olsztyn); 5. Olga Mierzejewska (SKN Żywienia Zwierząt, UWM Olsztyn); 6. Ewa Fila (SKN „Animal Equus”, Uniw. Rzeszowski); 7. Mateusz Grabowski, Dagmara Kuca, Anna Sługodźka, Anton Kucherenko, Matylda Niemczura, Ewelina Mysiak (STN przy Centrum Medycyny Doświadczalnej, UP Lublin, Uniw. Med. w Katowicach).

Sesja biogospodarki i ochrony środowiska: I miejsce – Konrad Mioduchowski (Seksja Ornitologiczna SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); II miejsce – Anton Kucharenko, Dagmara Kuca, Matylda Niemczura, Ewelina Mysiak, Laura Błaszczak (Seksja Zoohygieniczna SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); III miejsce – Monika Stępnia, Marta Maciejewska, Dagmara Łuczkiewicz, Karolina Jóźwik (Seksja Hydrobiologii SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin).

Wyróżnienia: 1. Sylwia Wilk, Dominika Wojtał, Marcin Myśliwiecki (Seksja Rybacka i Akwarystyczna SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); 2. Paulina Pacia, Agnieszka Rudnicka (SKN Pszczelarzy „Apis”, UP Wrocław); 3. Wiktoria Orłowska, Małgorzata Łukasiewicz, Natalia Strzelecka, Sylwester Walczak, Paulina Zemła (Seksja Hodowli Bydła SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin).

III Sesja posterowa: I miejsce – Michał Lechowski, Paweł Muzyka, Monika Kaczor, Katarzyna Gordat, Karolina Dudziak, Hubert Szczereba (SKN Biotechnologów „Biom”, UP Lublin); II miejsce – Sylwester Walczak, Paulina Głowska, Edyta Jakimiec, Agnieszka Wywłoka (Seksja Hodowli Bydła SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); III miejsce – Adrianna Rafalska, Katarzyna Abramowicz (Seksja Biochemiczna SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin).

Wyróżnienia: 1. Dagmara Han, Agnieszka Duszyńska, Monika Przybysz, Aleksandra Szczęsny (Seksja Behawiorystyki Zwierząt SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); 2. Patrycja Chabroszewska, Izabella Kwietniewska, Małgorzata Puk, Kostiantyn Vasiukov (Seksja Hodowli Drobiu SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); 3. Tomasz Wodyka, Izabela Czubak, Maciej Bryś (Seksja Biochemiczna SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); 4. Katarzyna Kubica, Karina Brzozowska (Seksja Hipologiczna SKN Biologów i Hodowców Zwierząt, UP Lublin); 5. Sylwia Nakonieczna, Karolina Konowalek, Marta Maciejewska (SKN Biotechnologów „Biom”, UP Lublin).

Doktoranci

Seksja referatowa – I miejsce – Marek Kowalczyk (UP Lublinie).

Wyróżnienia: 1. Ewelina Zielińska (UP Lublin); 2. Paulina Kęska (UP Lublin); 3. Izabela Podgórska (UP Lublin).

Seksja posterowa – I miejsce – Agnieszka Wawryniuk (UP Lublin).

Wyróżnienia: 1. Mikołaj Kostryco (UP Lublin); 2. Kamil Wilczyński (UP Lublin).

red.

Wypożyczalnia międzybiblioteczna

Wypożyczalnia Międzybiblioteczna Biblioteki Głównej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie wchodzi w skład Oddziału Wypożyczalni i Magazynów. Jest specjalistyczną jednostką, której usługi skierowane są do indywidualnego odbiorcy. Prawo do korzystania z jej usług przysługują: pracownikom (w tym także pracownikom emerytowanym), doktorantom, a także studentom Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie.

Jej głównym zadaniem jest sprowadzanie materiałów bibliotecznych z bibliotek krajowych oraz udostępnianie własnych zbiorów innym bibliotekom. Dotyczy to literatury polskiej i obcej w postaci wydawnictw zwartych oraz artykułów. Wypożyczalnia międzybiblioteczna nie sprowadza prac doktorskich, wydawnictw ciągłych, rękopisów, norm, zbiorów specjalnych oraz innych wydawnictw przeznaczonych do korzystania na miejscu w bibliotece.

Aby korzystać z usług wypożyczalni międzybibliotecznej, należy złożyć zamówienia w formie pisma (o charakterze urzędowym) dostarczonego bezpośrednio do jednostki lub mailowo na adres wypożyczalnia.miedzybiblioteczna@up.lublin.pl. Doktoranci oraz studenci są zobowiązani do osobistego złożenia zamówienia, które dodatkowo powinno być potwierdzone przez opiekuna lub promotora pracy magisterskiej lub doktorskiej. Powiadomienie o realizacji zamówienia lub uściślenie np. danych bibliograficznych odbywa się za pomocą poczty elektronicznej lub telefonicznie. Pismo o charakterze urzędowym powinno zawierać:

- pieczętkę katedry, z której składane jest zamówienie,

- datę i miejsce złożenia pisma,
- dokładne dane bibliograficzne zamawianych pozycji,

- pieczętkę i podpis kierownika katedry,
- własnoręczny podpis osoby zamawiającej,
- dane kontaktowe osoby zamawiającej (e-mail, numer telefonu do katedry lub telefon prywatny).

- adnotację: „Ewentualne koszty związane ze sprowadzeniem kserokopii lub skanu zostaną pokryte przez katedrę”.

W zamówieniu mailowym powinny się znaleźć: dokładne dane bibliograficzne zamawianych pozycji, nazwa katedry, w której pracuje osoba zamawiająca, oraz dane kontaktowe – imię i nazwisko, numer telefonu.

Okres oczekiwania na realizację zamówienia zależy od biblioteki wypożyczającej. W przypadku książek trwa od 1 do 3 tygodni, w przypadku artykułów od 1 do 2. Po otrzymaniu materiałów bibliotecznych pracownicy wypożyczalni międzybibliotecznej informują osobę zamawiającą o warunkach korzystania oraz o terminie zwrotu. Wydawnictwa zwarte najczęściej udostępniane są na okres od 2 do 4 tygodni. Istnieje możliwość przedłużenia terminu wypożyczenia na prośbę zamawiającego. Zamówione książki użytkownik zobowiązany jest odebrać, a potem oddać do Wypożyczalni Międzybibliotecznej BG UP. Artykuły w postaci skanów przesyłane są na adres e-mail zamawiającego, a po odbiór kserokopii podobnie jak w przypadku książek należy zgłosić się osobiście. Skany i kserokopie nie podlegają zwrotowi. Użytkownik korzystający z usług wypożyczalni międzybibliotecznej ponosi odpowiedzialność za wypożyczone książki. Warto też pamiętać, że przetrzymanie materiałów będzie skutkowało straceniem prawa do możliwości złożenia kolejnych zamówień.

Działalność wypożyczalni międzybibliotecznej ma niepodważalne znaczenie w funkcjonowaniu każdej biblioteki. Dostarcza pracownikom naukowym niezbędną do pracy literaturę, w ten sposób przyczynia się do ich rozwoju oraz powiększania dorobku naukowego. Dzięki zmianom w organizacji pracy znacznie skrócił się czas oczekiwania na realizację zamówienia, a także sprawniejszy jest przepływ informacji dotyczący jej etapów.

W ramach wymiany z innymi bibliotekami wypożyczalnia międzybiblioteczna ma sposobność prezentacji zasobów biblioteki i dzięki temu promuje ją w środowiskach akademickich, a także w publicznych instytucjach o profilu naukowo-dydaktycznym. Dobra długoletnia współpraca między wypożyczalniami wielu bibliotek pozostaje nie bez znaczenia dla jakości świadczonych przez nie usług. Gwarantuje przede wszystkim szybką wymianę dokumentów naukowych, co jest istotne w kreowaniu dobrego wizerunku biblioteki i kompetencji jej pracowników w oczach społeczności akademickiej Uniwersytetu Przyrodniczego.

Bartłomiej Boćkowski
Biblioteka Główna

Dereń jadalny

Iwona Szot

Dereń jadalny, zwany też właściwym przez tych, co cokolwiek o nim słyszeli, gościł na polskich stołach od dawien dawna i to nie tylko na tych wykwinnych. Jan Gawliński w „Sielankach nowo napisanych [...]” (1668 r.) napisał o ziemianinie:

*Nie zna aptek do potraw – na smaki rozliczne
Ma korzenia ogrodne i zaprawy liczne.
Trunku nie chce winnego, bo go smaczniej poi
Pszenny, który w piwnicznym długo chłodzi stoi,
Lub co pszczółki słodkie mu swe przyniosły dary
Ten muszcz radniej wypija z dereniowej czary*

Dereń jadalny (*Cornus mas* L.) należy do rodziny *Cornaceae*, która obejmuje głównie gatunki o niejadalnych owocach. Do spożycia nadają się jeszcze tylko owoce derenia lekarskiego (*C. officinalis*). Większość roślin należących

do tej rodziny występuje w Euroazji i tylko jeden gatunek – *C. sessilis* – w Ameryce Północnej. Dereń najłatwiej rozpoznać po naprzeciwległym ulistnieniu i charakterystycznie równoległe żyłkowanych liściach. Naturalny zasięg występowania to basen Morza Śródziemnego, głównie Turcja, Włochy, Chorwacja, Serbia. W stanie naturalnym często występuje na terenach skalistych, słonecznych lub lekko zacienionych, ale do dobrego zawiązania pąków kwiatowych, a potem owoców, potrzebuje dużo słońca. Rośliny w stanie naturalnym tworzą najczęściej wielopniowe krzewy, jednak można je tak prowadzić, by miały pień i koronę. Dereń jadalny można też wykorzystać do formowania żywopłotów, we wnętrzu których znajdują się owoce. Jest to gatunek bardzo powoli wzrastający, ale długowieczny. Spotyka się egzemplarze 100–200-letnie dające plony dochodzące do 100 kg owoców. Młode pędy pokrywa oliwkowoszara kora. Pąki kwiatostanowe na przyszły rok zawiązuje latem i też są naprzeciwległe ułożone w kątach liści. Z tych pąków wczesną wiosną, jeszcze przed wytworze-

niem liści, rozwijają się kuliste kwiatostany, zawierające do 30 drobnych, żółtych kwiatków. Rośliny są owadopylne i chętnie oblatywane przez pszczoły, ponieważ niewiele innych roślin kwitnie tak wcześnie. Dereń jadalny kwitnie w tym samym czasie co forsycja i jest równie piękny, jednak nie ulegamy chęci „zaproszenia” go do naszych mieszkań, bo szybko wypełni je rybitwym zapachem. Po zapyleniu kwiaty przekształcają się w zawiązki po 3–5 w owocostanie. Owoce ze stanowisk naturalnych są drobne, kwaśne i stosunkowo mało soczyste, z dużą pestką. Obecnie konsumenci poszukują dereni o owocach dużych, z małą pestką, dojrzewających w różnych terminach, ale równomiernie. Sukcesywne gromadzenie zasobów genowych i hodowla prowadzona jest na dużą skalę na Ukrainie dzięki pracom prof. Svetlany Klimenko z Narodowego Ogrodu Botanicznego Ukraińskiej Akademii Nauk w Kijowie. Także w Polsce, dzięki pracom Jerzego Pióreckiego.

Owoce derenia kojarzone są z wiśnią czy śliwką, gdyż są to soczyste pestkowce o cierpko-kwaśnym, czasem słodko-kwaśnym smaku i specyficznym aromacie. W pełnej dojrzałości są słodkie i mogą być spożywane bezpośrednio po zerwaniu z drzewa. Owoce większości odmian derenia jadalnego mają barwę ciemnoczerwoną i kształt oliwkowaty, ale można spotkać także formy gruszkowate czy butelkowate, w kolorze czerwonym, różowym, żółtym, a nawet białym. Długość owoców osiąga 20–40 mm, przy średnicy około 20 mm. Średnia masa owocu waha się od 2,0 do 8,0 g, a nasiona stanowią 10–30% owocu. Pestka jest najczęściej zrośnięta z miąższem. Średni okres zbioru większości odmian wynosi 20 dni, czasami nawet 30 dni. Jest to głównie uzależnione od warunków klimatycznych panujących w danym sezonie wegetacyjnym. Odmiany derenia jadalnego dojrzewają w czterech terminach: odmiany wczesne nadają się do zbioru już na początku sierpnia, odmiany średnio wczesne – na przełomie sierpnia i września, odmiany o średnim terminie dojrzewania – we wrześniu i odmiany późne – na przełomie września i października.

Dereń można rozmnażać przez nasiona oraz wegetatywnie przez sadzonki, odkłady, *in vitro* oraz przez okulizację na siewkach derenia jadalnego. Ten ostatni sposób jest najlepszy do uzyskania roślin szybko wchodzących w okres owocowania. Dereń rozmnażany z nasion owocuje dopiero po 8 latach, z sadzonek po 4–5 latach, a przez okulizację już w 2 roku po posadzeniu okulanta.

Pamiętając, że dereń musi „rozruszać” się ze wzrostem i plonowaniem, posadźmy go na działce już w tym sezonie. Jego owoce będziemy mogli wykorzystać do produkcji konfitur, dżemów, galaretek, marmolad, pestilu (typ suszonej marmolady), syropu, różnych rodzajów napojów, kiszonek imitujących oliwki. Z suszonych i sproszkowanych owoców przygotowuje się przyprawy do mięs i sosów, używanych w szczególności do dziczyzny. Jest to uzasadnione, gdyż dereń usprawnia trawienie. Prowa-

■ Obficie kwitnące młode drzewko derenia jadalnego na dobrze nasłonecznionym stanowisku

dzony są też próby dodawania pasty z owoców derenia jadalnego do jogurtów. Palone nasiona owoców wykorzystuje się jako substytut kawy. Pestki derenia oraz w niewielkim stopniu także miąższ zawierają olej, który ze względu na atrakcyjny skład wykorzystywany jest w przemyśle kosmetycznym.

Osoby, które lubią serwować gościom coś nowego i smacznego, zachęcam do przygotowania pestilu, owoców kandyzowanych oraz konfitury. Przetwory te będą doskonałą bazą do sporządzania przekąsek, dań głównych oraz deserów. Pestil można przechowywać w pudełeczku przez długi okres, sięgając po niego zwłaszcza po długotrwałym wysiłku, w celu szybkiego i zdrowego uzupełnienia energii, składników mineralnych i witamin. Dereń kandyzowany możemy dodawać do keksów, pasztetów lub gdy chcemy urozmaicić zimową herbatkę. Konfitura z derenia podkreśla smakowość tortu czekoladowego oraz sprawia, że zwykle pieczone mięso staje się wykwintną potrawą.

Pestil

Świeże owoce umyć, umieścić w garnku, podlać niewielką ilością wody i chwilę podgrzewać, by rozmiękły. Przetrzeć przez sito, aby oddzielić pestki od miąższu. Dodać cukier, starannie wymieszać, rozłożyć równą warstwą (1,5–2 mm) na papierze do pieczenia. Suszyć w piekarniku przez 3–4 godz. w temperaturze 50–60°C. Po wyjęciu z piekarnika posypać cukrem kryształem. Wysuszoną warstwę można kroić nożem do pizzy na płaty i zwinąć w ruloniki lub wycinać foremkami do ciastek różne kształty.

Dereń kandyzowany

Przygotować syrop z równej części cukru i wody. Do kandyzowania najlepsze są owoce nie w pełni dojrzałe, ale już czerwone. Należy je umyć, usunąć pestkę, a następnie wrzucić do rozgrzanego syropu na 3–5 minut. Zdjąć z ognia i pozostawić do wystudzenia. Zimne owoce derenia odcedzić na sicie, a następnie rozłożyć na blasze wyłożonej papierem pergaminowym, tak by nie nachodziły na siebie. Suszyć w piekarniku w temperaturze 50–60°C około godziny. Gdy wystygną, przełożyć do słoiczków, w których mogą być przechowywane przez całą zimę i wykorzystywane do wzbogacania potraw.

Konfitura z derenia

Bardzo dojrzałe owoce derenia, czyli takie, które opadły z drzewa, dokładnie umyć i wrzucić do garnka, lekko podlewać wodą. Zagotować, tak żeby owoce zmiękły, następnie przetrzeć przez sito, by oddzielić miąższ od pestek. 1 kg pulpy dereniowej połączyć z 0,70 kg cukru. Tak przygotowaną masę „smażymy” około pół godziny, cały czas mieszając. Gorącą przekładamy do wyprażonych małych słoiczków i pasteryzujemy około 15 minut.

■ Owoce derenia jadalnego na stanowisku naturalnym są drobne

■ Młode rośliny derenia jadalnego wyrastające między skałami chorwackich gór Velebit

Fot. Iwona Szot

Przemierzając kręte drogi Toskanii, trudno oprzeć się wrażeniu, że kraina ta powstała w zupełnie inny sposób niż pozostałe rejony Włoch. Wydaje się wręcz nierzeczywista, jak namalowany pejzaż, rzeźba pokryta farbą wszystkich odcieni zieleni i ciepłego brązu. Łagodne wzgórza spowite są zasłoną delikatnej zieleni sadów oliwnych, soczystej zieleni winnic z kontrastem ciemnej zieleni cyprysów. Barwa sjeny palonej znaczą obrzeża pól, dróg, kamienne mury domów. Na wierzchołkach wzniesień wyrastają otoczone murami miasta pełne wież i surowych budowli. Wokół wzgórz wiją się jasne drogi prowadzące do miast, winnic czy sadów oliwnych. Ich kierunek wytyczają dumne, strzeliste cyprysy. Powietrze przesycone jest zapachem zieleni i ziół (zwłaszcza lawendy), a wszystko przenikają promienie słońca. Idealna harmonia

barw, aromatów i kształtów, przyrody i architektury. Toskania zachwycą i porusza wszystkie zmysły.

Położona w środkowych Włoszech, jest jednym z 20 regionów tego kraju, zaliczanym do największych i najważniejszych. Stolicą Toskanii jest Florencja. Region podzielony jest na 10 prowincji, których stolicami są: Arezzo, Grosseto, Livorno, Lucca, Massa, Piza, Pistoia, Prato, Siena i Florencja. Słowo Toskania (Toscana) wywodzi się prawdopodobnie od łacińskiego Tuscia, oznaczającego ziemię Etrusków, zwanych po łacinie Tusi lub Etrusci. Etruskowie, którzy przybyli na tereny dzisiejszej Toskanii około 1000 r. p.n.e., pochodzili zdaniem greckiego historyka Herodota z Azji Mniejszej. Jest jednak prawdopodobne, że byli spokrewnieni z przedgrecką ludnością żyjącą na wyspach Morza Egejskiego. Teoria autochtoniczna głosi natomiast, że byli rdzennymi mieszkańcami Italii, zamieszkującymi jej środkową część przed napływem Indoeuropejczyków. Kultura Etrusków odznaczała się dużym wpływem greckiej i wschodniej i wywarła znaczny wpływ na kulturę rzymską. Z czasem Etruskowie zostali zdominowani przez Rzymian i ulegli całkowitej latynizacji.

W samym centrum Toskanii, w prowincji Siena, leży region Chianti, słynący nie tylko z pięknych pejzaży i wspaniałej architektury, lecz także z produkcji win, powstających z winogron szczepów Sangiovese, Canaiolo nero, Trebbiano toscano i Malvasia del Chianti. Jednym z najbardziej znanych i cenionych na świecie czerwonych win jest Chianti Classico, produkowane w prowincjach Sieny i Florencji. Charakterystycznym symbolem tego trunku jest czarny kogut (gallo nero), umieszczany na wszystkich etykietach i materiałach reklamowych. Ciekawa jest historia tego symbolu oraz nazwy wina,

Kolory

związana z odwieczną walką o wpływy polityczne i gospodarcze. Liga Chianti była XIII-wiecznym przymierzem politycznym zawartym przeciwko Sienie przez Florencję, Castellino, Radda in Chianti i Gaiole. Porozumienie, którego symbolem był czarny kogut, rozpadło się po zdominowaniu Sieny przez Florencję. Nazwa stowarzyszenia oraz jego symbol są dzisiaj rozpoznawalnym na całym świecie znakiem wysokiej jakości wina.

Dzisiejsza Toskania nie jest już miejscem walki o wpływy, a współzawodnictwo sprowa-

Toskanii

dza się do sfery turystyki i kulinariów. Za jedno z najbardziej nietypowych i najpiękniejszych miast Toskanii uważana jest Siena. Została założona przez Etrusków na trzech wzgórzach, w dolinach rzek Arbia i Elsy. Legenda głosi, że miasto założyli synowie Remusa, którzy osiedlili się tutaj, gdy z Rzymu wygnał ich stryj Romulus. W mieście dość często można spotkać wyobrażenia wilczycy i dwóch karmionych przez nią chłopców, nawiązujące do opowieści o Remusie i Romulusie. Ogromną atrakcją Sieny, nie tylko dla turystów, lecz także dla mieszkańców, są palia

– wyścigi jeźdźców z poszczególnych dzielnic miasta, odbywające się dwa razy w roku, 2 lipca i 16 sierpnia. Wyścigom towarzyszą barwne korowody, muzyka i sztandary rywalizujących ze sobą dzielnic.

Najważniejsze budowle Sieny to XIII-wieczna katedra Duomo dell'Assunta, której górna część fasady została ukończona dopiero w drugiej połowie XIV w. na wzór katedry w Orvieto. Fasada katedry jest niezwykle bogato rzeźbiona, a po jej prawej stronie wznosi się romańska dzwonnica w charakterystyczne białe i zielone pasy. Wnętrze katedry kryje wspaniałe rzeźby, terakotowe popiersia papieży, złożone posągi patronów miasta i rzeźbioną marmurową ambonę, której twórcą był Nicola Pisano; duże wrażenie wywierają także dwukolorowe (białe i czarne) marmurowe ściany. Do katedry przylega bazylika św. Jana, do której wchodzi się przez XIV-wieczny portal. Wewnątrz pięknie zdobionej budowli znajduje się ośmioboczna chrzcielnica, cyborium i figura patrona wyryta przez Jacopa della Quercia. Oryginalne dzieła zdobiące niegdyś katedrę, obrazy, rzeźby, wyroby złotnicze i miniatury, zostały dla ochrony przed zanieczyszczeniem przeniesione do Museo dell'Opera Metropolitana. Kolejną wizytówką miasta jest wspaniały plac o nieregularnym, nieregularnym kształcie muszli, nad którym dominuje Palazzo Pubblico z charakterystyczną XIV-wieczną wieżą Torre del Mangia (102 m). Pałac jest jednym z najwspanialszych świeckich zabytków sztuki gotyckiej. Mieści się tutaj muzeum, w którym można podziwiać wspaniałe freski oraz zabytkowe mapy geograficzne. Na placu znajduje się oryginalna XI-V-wieczna fontanna Fonte Gaia, zasilana wodą ze średniowiecznego akweduktu. Zwiedzając zabytkowe centrum miasta, można odpocząć w jednej z licznych lodziarni i zjeść lody wytwarzane według starej receptury w kilkudziesię-

ciu oryginalnych smakach. Przed lodziarnią stoi zwykle dość długa kolejka chętnych do spróbowania tego przysmaku. Zabytkowe centrum Sieny zostało w 1995 r. wpisane na listę światowego dziedzictwa kulturowego UNESCO.

Florencja – stolica regionu – jest jednym z najbardziej popularnych miejsc w ruchu turystycznym we Włoszech. W 1982 r. została wpisana na listę UNESCO. We Florencji narodził się włoski renesans i stąd pochodziły tak wybitne postaci, jak Brunelleschi, Botticelli, Dante Alighieri, Boccaccio, Machiavelli czy Amerigo Vespucci. Miasto zostało założone przez Rzymian nad rzeką Arno w 59 r. p.n.e. Położenie przy ważnych szlakach komunikacyjnych umożliwiło znaczne zyski płynące z handlu. Od XII w. Florencja dominuje nad innymi miastami regionu. Lilia będąca jej symbolem odzwierciedla kwitnącą gospodarkę miasta. Florencja

zachwyca wspaniałymi zabytkami renesansowej architektury. Kościół Santa Maria Novella ze wspaniałą fasadą zbudowaną w XVI w. jest dobrym przykładem florenckiego renesansu. We wnętrzu świątyni można podziwiać zachwycające freski oraz rzeźby: krucyfiks Brunelleschiego, prawdopodobnie jedyne takie dzieło znakomitego architekta, a także krucyfiks uznawany za wczesną pracę Giotto. Centralnym punktem miasta jest jednak plac San Giovanni, przy którym usytuowane jest baptysterium oraz katedra Santa Maria del Fiore z dzwonnica Giotto. Baptysterium, najstarszy budynek religijny w centrum Florencji, powstało prawdopodobnie w V w., w miejscu wcześniejszego budynku rzymskiego. Obecny kształt nadano mu w 1150 r. Dwupiętrowa budowla wzniesiona na planie ośmiokąta ozdobiona jest białym i zielonym marmurem i ma troje misternie rzeźbionych drzwi z brązu. Marmurowe wnętrze kryje wspaniałą mozaikę sklepienia, wzorowaną na pracach weneckich oraz XV-wieczny renesansowy nagrobek z baldachimem antypapieża Jana XXIII. Florencka katedra jest obok Bazyliki św. Piotra w Rzymie i katedry mediolańskiej jednym z największych kościołów na świecie. Jej budowę rozpoczęto w drugiej połowie XIII w., a imponującą kopułę, dzieło Brunelleschiego, dobudowano w XV w. W trzynawowym wnętrzu świątyni można podziwiać freski, witraże i płaskorzeźby, m.in. umieszczone w lunecie „Zwiastowanie” Giotto. Pozostałe dzieła zdobiące niegdyś katedrę można oglądać w pobliskim muzeum. Wspaniałym punktem widokowym miasta jest dzwonnica oraz kopuła katedry, na szczyt których turyści wspinają się mozolnie po krętych schodach, aby podziwiać widok na miasto i okolicę. Z placu św. Jana niedaleko już do placu della Signoria oraz znajdujących się na nim prawdziwych klejnotów sztuki i architektury: Palazzo Vecchio, Loggia Signorii, fontanny Neptuna oraz Galerii Uffizi. Chętni do zwiedzania jednej z największych światowych galerii powinni uzbroić się w cierpliwość, gdyż w sezonie letnim na wejście czeka się nawet kilka godzin. Do obejrzenia są ogromne zbiory Medyceuszy i Lorenów, w tym dzieła Michała Anioła, Rafaela, Caravaggia, Sandra Boticellego, Filippa Lippiego, Giotto, Holbeina i wielu innych. Polskim akcentem w muzeum są portrety polskich królów: m.in. Stanisława Augusta Poniatowskiego, Jana III Sobieskiego, władców z dynastii Wazów. Jednym z bardziej znanych elementów miasta jest Ponte Vecchio, czyli Most Złotników. Zbudowany został w 1345 r. w miejscu starorzeczymskiego drewnianego mostu. Sukcesywnie zabudowywany sklepami i warsztatami, głównie złotniczymi, a w XVI w. pokryty biegnącym nad kramami korytarzem łączącym dwa pałace, Palaz-

zo Vecchio i Palazzo Pitti, jest jednym z najsłynniejszych zabytków Florencji.

W rejonie Chianti oprócz Sieny i Florencji warto zwiedzić inne zabytkowe miasta, m.in. niezwykle malownicze San Gimignano, zwane Miastem Wież. Zamieszkałe już przez Etrusków, w średniowieczu wzbogaciło się dzięki produkcji jedwabiu. Charakterystyczne domy z wieżami powstawały na skutek współzawodnictwa stronnictw gwelfów (zwolenników państwa kościelnego) i gibelinów (stronników władzy cesarskiej we Włoszech). Im okazalsza była budowla, tym większy prestiż danej rodziny. Powstawały więc coraz wyższe i liczniejsze wieże, z których niewiele przetrwało do dzisiejszych czasów – z ponad 70 wzniesionych w średniowieczu zachowało się 14. Wspaniałe średniowieczne pałace, zabytkowe place i kościo-

ły zwiedza się w cieniu kamiennych wież i murów opasujących miasto. W centrum jednego z dwóch placów miasta, Piazza Della Cisterna, stoi studnia, z której mieszkańcy czerpali wodę przez osiemset lat. Dzisiaj turyści wrzucają tam monety, żeby raz jeszcze odwiedzić to piękne miejsce. Na placu znajduje się znana lodziarnia, wielokrotnie nagradzana w różnych konkursach, oferująca lody o przeróżnych, oryginalnych smakach, np. kasztanowym, lawendowym czy figowym.

Wśród miast regionu Chianti zwraca uwagę XV-wieczne Castellina in Chianti z twierdzą, kościołem San Salvatore i Via delle Volte – oryginalną uliczką biegnącą wzdłuż mu-

rów miejskich, krytą na całą długość sklepieniem. Warto zatrzymać się także w niewielkim Barberino Val d'Elsa, istniejącym już od 1054 r., gdzie poprzez Bramę Sienneńską wchodzi się w średniowieczny świat kamiennych ulic, domów i placów, ubarwionych kwitnącymi krzewami sadzonymi na każdym skrawku ziemi, a także w stojących i wiszących donicach. Tuż przy murach, na placu z pięknym widokiem na tokańskie wzgórza, wznosi się kościół San Bartolomeo, przebudowany w stylu neogotyckim w 1910 r., w którym zachowały się fragmenty XIV-wiecznych fresków. Po obydwu stronach świątyni działają dwie restauracje, gdzie można zjeść lokalne potrawy i wypić chłodne chianti na tarasie z widokiem na panoramę Toskanii.

Ciekawym miejscem regionu Chianti jest niewątpliwie Colle di Val d'Elsa, ze wspaniałą XV-wieczną renesansową fortecą, katedrą, romańskim kościołem oraz licznymi monumentalnymi pałacami. W tym mieście urodził się znakomity rzeźbiarz i architekt Arnolfo Cambio, który zasłynął jako pierwszy budowniczy florenckiej bazyliki. Najstarsza część miasta jest obecnie cichym i spokojnym miejscem spacerów pośród kamiennych domów otoczonych kwitnącymi roślinami.

Podróżując po regionie Chianti, warto zatrzymać się w dawnym etruskim mieście Volterra, z zachowaną piękną średniowieczną zabudową z ciemnego, żółtawoszarego kamienia. Miasto wraz z okolicą jest ważnym centrum obróbki alabastru, z którego wytwarzane są rzeźby, przedmioty codziennego użytku i biżuteria. Warto zwiedzić katedrę zbudowaną w pizańskim stylu romańskim na przełomie XII i XIII w., baptysterium z połowy XII w. ozdobione typowymi dla Toskanii pasami białego i zielonego marmuru, średniowieczne kamienice i kościoły, zamek z XIV–XV w., ruiny rzymskiego teatru oraz łuk triumfalny z VI w. p.n.e. z pozostałościami etruskich rzeźb. W mieście działa pi-

nakoteka, Muzeum Alabastru oraz muzeum gromadzące znalezione w okolicy przedmioty etruskie, w tym etruskie wyroby z lokalnego alabastru.

Toskania, swoisty skarbiec europejskiej sztuki i architektury, jest równocześnie wspaniałym miejscem do wypoczynku. Łagodny klimat sprzyja wędrownikom po okolicy, a w cieniu kamiennych budowli można odpocząć w najgorętszych godzinach dnia. Można tu znaleźć spokój i ciszę płynące zza średniowiecznych murów, malownicze pejzaże, uspokajającą zieleni i podziwiając ślady dawnej świetności, poddać się lokalnemu rytmowi życia.

Tekst i fot. Renata Nurzyńska-Wierdak

Święto Pszczół

Kiedy większość roślin miododajnych wypuściła pąki, a pracowite owady wzmagają intensywność swych lotów, mieszkańcy Lublina po raz kolejny podczas Święta Pszczół uhonorowali trud, jaki te bezkręgowce wkładają w zapyłanie i utrzymywanie bioróżnorodności środowiska. Jak co roku w pierwszą niedzielę lipca na terenie Ogrodu Botanicznego w Lublinie każdy mógł bliżej zapoznać się z tematyką pszczelarską, sprawdzić swoje siły w quizach z wiedzy o pszczołach i zapyłaniu, a także nabyć produkty pszczele lub inne produkowane na ich bazie.

Zespół z Zakładu Biologii Środowiskowej i Apidologii (WBNoZiB), nadzorowany przez dr hab. Anetę Strachecką z Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a reprezentowany przez doktorantów – mgr Aleksandrę Łoś i mgr. Michała Schulza oraz członków koła studenckiego – Patrycję Skowronek i Justynę Tyszczyk, przygotował stoisko pszczele. Zaprezentował budowę ula oraz plastrów, elementy drobnego sprzę-

tu pasiecznego, a także konstrukcje do hodowli murarki ogrodowej. Zwiedzający mogli od naszych wystawców dowiedzieć się, jak wygląda miodobranie, jakie doświadczenia prowadzone są przez pracowników i studentów Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a przede wszystkim – co cieszyło się największym powodzeniem – przymierzyć strój pszczelarza, a najmłodsi – przebrać się za pszczołę.

Święto Pszczół ma na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na ogromne znaczenie owadów zapyłających w środowisku, zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców miasta, a także bliższe poznanie biologii pszczoł oraz sposobów, jakimi każdy z nas może pomóc tym pożytecznym bezkręgowcom.

Zespół dr hab. Anety Stracheckiej już od dłuższego czasu aktywnie rozpowszechnia wiedzę o pszczołach miodnych i samotnicach, z roku na rok zwiększając zasięg oraz intensywność swoich działań.

Aleksandra Łoś
Fot. Michał Schulz

Ergonomia, bezpieczeństwo i higiena pracy

Pod honorowym patronatem JM Rektora Zygmunta Litwińczuka 11 maja br. odbyła się II Naukowa Konferencja „Ergonomia, bezpieczeństwo i higiena pracy w rolnictwie” zorganizowana przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie oraz Ogólnopolskie Stowarzyszenie Pracowników Służby Bezpieczeństwa i Higieny Pracy.

Konferencja poświęcona była tematyce innowacyjnych rozwiązań w zakresie BHP i ergonomii stanowisk pracy w rolnictwie, uwarunkowań środowiska pracy, wypadkowości w sektorze rolno-spożywczym oraz jakości kształcenia w zakresie BHP.

Zaproszeni prelegenci prezentowali swoje referaty w dwóch sesjach. Starszy inspektor z Państwowej Inspekcji Pracy Katarzyna Fałek-Kurczyna swoim referatem „Zmiany przepisów prawa pracy obowiązujące od 1 stycznia 2017 r.” zapoznała uczestników konferencji z aktualnymi zmianami w przepisach dotyczących umów terminowych. Piotr Kaczmarek, wiceprezes Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Pracowników Służby BHP, przedstawił problematykę związaną z rolą służby bezpieczeństwa i higieny pracy w działalności przedsiębiorstw. Kolejnym prelegentem był Józef Witczak, prezes OS PSBHP w Radomiu, który wygłosił referat zatytułowany „Praktyczne aspekty oceny ryzyka zawodowego”. Dyrektor Urzędu Dozoru Technicznego w Lublinie Stanisław Olek w swoim wystąpieniu poruszył kwestię roli tego urzędu w bezpiecznej eksploatacji urządzeń technicznych. Stan prawny dotyczący oznakowań BHP przedstawił Mariusz Szczepankiewicz z firmy BOLD Reklama Poligrafia Roman Kacperski. Dyrektor KRUS Oddział w Lublinie Zdzisław Antoń w swoim wystąpieniu „Wypadki w rolnictwie a działalność pre-

wencyjna KRUS” przybliżył aktualną statystykę wypadkową w rolnictwie z uwzględnieniem Lubelszczyzny. Z wielkim zainteresowaniem uczestnicy konferencji wysłuchali wystąpienia dr. hab. Stanisława Lachowskiego (Zakład Metod Badań Społecznych Instytutu Socjologii UMCS w Lublinie) na temat zadowolenia z pracy jako czynnika ryzyka dolegliwości układu mięśniowo-szkieletowego wśród leśników. Dzięki referatom Joanny Gałązki (Polskie Towarzystwo Ochrony Roślin, firma Bayer) „Cykl życia środków ochrony roślin – bezpieczeństwo na każdym kroku”, Łukasza Kutego (firma BE-SAFE Łukasz Kuty) na temat „Samozapalenia produktów roślinnych jako przyczyna pożarów w rolnictwie” oraz Jarosława Pietrzaka (firma Filter Service) „Dobór ochrony dróg oddechowych” uczestnicy konferencji mogli pogłębić swoją wiedzę na temat zagrożeń w rolnictwie, wypadkowości w gospodarstwach rolnych i leśnictwie oraz środków ochrony, ze szczególnym uwzględnieniem zagadnienia ochrony dróg oddechowych. Kolejnym prelegentem była Ewelina Firlej, która w swoim wystąpieniu poruszyła bardzo aktualny problem dotyczący kryzysu starości. Ogromnym zainteresowaniem uczestników konferencji cieszyły się wystąpienia Andrzeja Dziedzica (Biuro Doradczo-Usługowe BHP Andrzej Dziedzic), zatytułowane „Ergonomia a wypadek w pracy rolniczej w opinii biegłego sądowego” oraz „Pierwsza pomoc? Ale co? Ale jak? Ale po co?”, odnoszące się do doświadczeń praktycznych prelegenta. W trakcie wykładu na sali zapanował chaos, gdyż jeden z uczestników miał omdlenie. Na szczęście była to tylko symulacja. Uczestnicy konferencji szybko zareagowali. Na pomoc symulantowi rzucili się zarówno studenci, jak i wykładowcy. Brawa dla pozoranta i ratowników!

Pozostali uczestnicy konferencji zaprezentowali swoje prace w trakcie trzech sesji plaka-

■ Katarzyna Kramiec, zast. dyr. Departamentu Rolnictwa i Środowiska w Urzędzie Marszałkowskim w Lublinie

towych. Podczas tych sesji zostało przyznanych 5 wyróżnień za najlepsze prace i wystąpienia. Nagrody ufundował marszałek województwa lubelskiego.

Atrakcją dla uczestników konferencji były również stoiska wystawców – firm i instytucji wspierających organizację konferencji. Ciekawe i przydatne były także warsztaty tematyczne w zakresie pomocy przedmedycznej, ochrony przeciwpożarowej oraz radzenia sobie ze stresem.

W konferencji wzięło udział 180 uczestników, byli to pracownicy, pracodawcy, a także studenci i nauczyciele akademicki. Jej powodzenie należy zawdzięczać pracy i zaangażowaniu studentów z Międzywydziałowego Studenckiego Koła Naukowego Ergonomii i BHP oraz Studenckiego Koła Naukowego Ochrony Środowiska (sekcja Higieny Pracy). Dbali o miłą atmosferę oraz dołożyli wszelkich starań, aby spotkanie integracyjne w dworcu ziemiańskim na Felinie było niezapomnianym zakończeniem konferencji.

Za rok zapraszamy na III Naukową Konferencję „Ergonomia, bezpieczeństwo i higiena pracy w przemyśle rolno-spożywczym”.

Konferencję wsparli: Lubelski Oddział Polskiego Towarzystwa Ergonomicznego, Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego, Wydział Strategii i Obsługi Inwestorów Urzędu Miasta Lublin, Instytut Medycyny Wsi w Lublinie, Instytut Medycyny Pracy im. prof. J. Nofera w Łodzi, Grupa Interlis z Kalisza, Okręgowa Państwowa Inspekcja Pracy w Lublinie, Wojewódzki Klub Techniki i Racjonalizacji w Lublinie oraz Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego Oddział w Lublinie, Bayer Polska, PGE Górnictwo i Energetyka Konwencjonalna SA, Drukarnia Dako, Sipma, Timac Agro, Laboram, Polskie Stowarzyszenie Ochrony Roślin, Filter Service sp. z o.o., Zakład Mięсны „Jasiołka”, Spółdzielnia Mleczarska Ryki, Cukiernia Grela, Lubella, As-Babuni, Herbatol Lublin SA, Develey, Okręgowa Spółdzielnia Mleczarska w Krasnymstawie, Hortex Ryki.

Organizatorzy
Fot. Martyna Kasela

■ Wystawcy biorący udział w konferencji

Wyzwania dla zarządzania i inżynierii produkcji

W dniach 19–20 maja 2017 r. w Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowym Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolniczej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie odbyła się już V Ogólnopolska Konferencja Studenckich Kół Naukowych pt. „Współczesne problemy zarządzania i inżynierii produkcji”.

Tematyka tegorocznej konferencji została uzupełniona o zagadnienia dotyczące m.in. budownictwa, lecz w głównej mierze stanowiła kontynuację tematyki IV konferencji. Obecne były tematy, takie jak: zarządzanie produkcją i usługami, zarządzanie przedsiębiorstwem i inżynieria produkcji, systemy zarządzania, przebieg procesów w przedsiębiorstwach, organizacja procesów produkcyjnych, logistyka, transport, spedycja, odnawialne źródła energii, budowa i eksploatacja maszyn spożywczych, modelowanie procesów, inżynieria spożywcza, aspekty prawne obrotu żywnością, marketing i inne pokrewne zagadnienia.

Konferencję uroczystie otworzyła dr hab. Izabela Kuna-Broniowska, prodziekan Wydziału Inżynierii Produkcji UP w Lublinie, która serdecznie podziękowała uczestnikom za przybycie z prawie każdego zakątka Polski oraz zaznaczyła, że aktywność studentów na płaszczyźnie akademickiej jest bardzo ważna.

Plan przewidywał cztery panele dyskusyjne. Jako pierwsi swoje wyniki badań prezentowali młodzi naukowcy zajmujący się tematyką z obszaru logistyki, zarządzania jakością, przedsiębiorstwem i projektami. Po pierwszej sesji naukowej uczestnicy konferencji zostali poczęstowani tortem, co było uczczeniem jubileuszu konferencji. Drugi panel dyskusyjny dotyczył głównie transportu i logistyki, trzeci – inżynierii przemysłu spożywczego, a także zarządzania produkcją i usługami. Podczas czwartego panelu dyskutowano na temat inżynierii przetwórstwa żywności oraz ochrony środowiska. Po podsumowaniu pierwszego dnia konferencji i wykonaniu pamiątkowych fotografii uczestnicy zostali zaproszeni na bankiet do klubokawiarni Paragraf.

Drugiego dnia odbyła się wycieczka do siedziby Poczty Polskiej SA – Pionu Operacji Logistycznych w Lublinie. Uczestnicy konferencji mieli okazję zapoznać się od wewnątrz z funkcjonowaniem przedsiębiorstwa. Umożliwiło to w znacznym stopniu uzupełnianie wiedzy zdobywanej w czasie studiów, jak również skonfrontowanie z praktyką przedstawionych w czasie konferencyjnych wystąpień wyników badań w zakresie zarządzania, logistyki i transportu. Spotkanie było uzupełnieniem obrad konferencji i szansą na zdobycie cennej doświadczenia.

Tego samego dnia uczestnicy konferencji zwiedzili przedsiębiorstwo Aliplast sp. z o.o.,

które zajmuje się produkcją systemów aluminiowych dla budownictwa zarówno na rynku krajowym, jak i europejskim. Firma powstała w 2002 r. za sprawą belgijskiego koncernu Aliplast, wytwarzającego systemy aluminiowe. W wyniku zawiązania spółki powstała w Polsce sieć dystrybucji i linia produkcyjna systemów aluminiowych Aliplast. Imponujące wrażenie na uczestnikach wycieczki zrobił widok ogromnych hal i cała linia technologiczna w fabryce. Od początku działalności polskiego Aliplastu, który zatrudniał wtedy 15 osób (obecnie firma liczy 220 pracowników), jakość produktu stawiana jest na pierwszym miejscu. Dynamika sprzedaży, rosnąca liczba odbiorców z Polski i Europy zostały zauważone na rynku, a Aliplast stał się laureatem licznych wyróżnień i nagród organizacji branżowych i biznesowych. Uczestnicy wycieczki mieli okazję do oceny funkcjonowania przedsiębiorstwa w branży produkcyjnej na rynku lubelskim. Zapoznali się z produkcją, począwszy od surowca aż do wyrobu finalnego. Omówione zostały wszelkie standardy, będące wyznacznikiem jakości. Takie wyjścia są także szansą na rozpoznawanie rynku pracy.

Na zakończenie konferencji studenci udali się do Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowego Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolniczej, gdzie zostali oprowadzeni po Laboratorium Paliw Konwencjonalnych i Odnawialnych przez dr. hab. Grzegorza Zajacę. Zapoznali się

tam z nowoczesną aparaturą i metodami badań jakości biopaliw stałych.

V Ogólnopolską Konferencję Studenckich Kół Naukowych pt. „Współczesne problemy zarządzania i inżynierii produkcji” zorganizowało Studenckie Koło Naukowe Zarządzania i Ekonomii (opiekunowie koła: dr hab. Monika Stoma, mgr inż. Agnieszka Dudziak) wraz z Polskim Towarzystwem Inżynierii i Techniki Przetwórstwa Spożywczego „Spomasz”. W konferencji wzięło udział 60 uczestników z 15 ośrodków naukowych: KUL, Polit. Gdańska, Polit. Lubelska, Polit. Łódzka, Polit. Śląska, Polit. Warszawskiej, SGGW, Uniw. Jana Kochanowskiego w Kielcach, UM w Lublinie, UPH w Siedlcach, UP w Lublinie, UP we Wrocławiu, UMCS, Wyższa Szkoła Ekonomii i Innowacji, ZUT w Szczecinie. Tak duże zainteresowanie jest ogromnym sukcesem i motywacją dla organizatorów przedsięwzięcia. Miejmy nadzieję, że ta cenna inicjatywa będzie podejmowana w przyszłości.

Konferencja została objęta patronatem honorowym przez JM Rektora Zygmunta Litwińczuka, prof. dr hab. Andrzeja Marczyka, dziekana Wydziału Inżynierii Produkcji, Krzysztofa Żuka, prezydenta Lublina, Sławomira Sosnowskiego, marszałka województwa lubelskiego, a także Mirosławę Gałęń, wiceprez. Business Centre Club, Kanclerz Łoży Lubelskiej BBC.

Anna Rodzeń

Fot. Paweł Nakonieczny

Jubileusz 50-lecia ukończenia studiów na Wydziale Rolniczym i Zootechnicznym

Uroczysty zjazd absolwentów rocznika 1962–1967 odbył się w dniu 10 czerwca 2017 r. w Auli im. Prof. L. Kaznowskiego, gdzie przed laty uczęszczaliśmy na większość wykładów. Spotkaniu patronował JM Rektor Zygmunt Litwińczuk. Obecni byli także dziekani: Wydziału Agrobiotechnologii – prof. dr hab. Krzysztof Kowalczyk oraz Wydziału Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki – prof. dr hab. Joanna Barłowska. Na początku uczczono minutą ciszy pamięć tych, którzy od nas odeszli. Odtworzono hymn akademicki i wyświetlono kronikę uczelni, którą zebrani obejrzeli z dużym zainteresowaniem. W słowach wygłoszonych do zebranych JM Rektor powiedział, że bieg dziejów był dla nas wyjątkowo korzystny. Wykładowcami byli w tym czasie najbardziej uznani i zasłużeni profesorowie naszej uczelni. Wielu z nich zostało nagrodzonych honorowym doktoratem. Podczas zjazdu odbyło się też wirtualne spotkanie, po latach, z naszymi wykładowcami. Najważniejszym punktem spotkania było wręczenie przez rektora i dziekanów obu wydziałów złotych dyplomów z okazji 50 rocznicy ukończenia studiów.

Okolicznościowy wykład pt. „Echa minionych lat”, poparty prezentacją zdjęć z okresu studiów i praktyk studenckich, wygłosił autor. Wykład wyzwolił falę wspomnień: od chwili naszego spotkania z Lublinem i uczelnią tamtych lat, poprzez zmagania dorosłego życia i tworzącą aktywność zawodową, do czasu emerytury. Pół wieku temu wkraczaliśmy w dorosłość.

Po ukończeniu studiów zdecydowana większość absolwentów wybrała trudną pracę w terenie i w dużych PGR-ach. To nasze pokolenie, jak żadne inne, dzięki swej liczebności, wiedzy i determinacji zmieniło kraj. Idąc przez życie, generowaliśmy popyt, na którym wyrosły dzisiejsze wielkie i małe firmy.

Podczas obiadu i uroczystej kolacji toczyły się rozmowy o naszych osobistych problemach i gorąca dyskusja dotycząca spraw społecznych. Najliczniejsze pokolenie w historii kraju wkroczyło w starość. Dzięki współczesnej medycynie żyjemy dłużej. Większość z nas żyje pełnią życia. Pragniemy funkcjonować normalnie i zostawić po sobie ważny ślad. Mamy sporo zapału do pracy, do zmian w dotychczasowym życiu. Współcześni emeryci są aktywni, a ich ogromne doświadczenie zawodowe może wnieść wiele dobrego do społecznego ładu. W rozwiązywaniu zadań wymagających dostrzegania powiązań, w ocenie jakości konkurujących ze sobą argumentów i inteligencji emocjonalnej – powszechnie nazywanej mądrością – ludzie starsi radzą sobie lepiej.

Na zakończenie jubileuszowego zjazdu sprawdzaliśmy stan naszej wrażliwości na muzykę. Dzięki muzyce i tańcom mogliśmy ponownie przeżywać emocje takie jak przed pół wiekiem. W efekcie skonsolidowało to ponownie wszystkich uczestników spotkania.

Janusz Kalbarczyk

Funkcje parków krajobrazowych

Międzynarodowa polsko-ukraińska konferencja naukowa pt. „Funkcje przyrodnicze i społeczne parków krajobrazowych oraz formy organizacji i zarządzania” została zorganizowana w dniach 11–12 maja 2017 r. przez Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych przy współudziale Katedry Turystyki i Rekreacji UP w Lublinie z okazji 25-lecia istnienia Szczepieszyńskiego Parku Krajobrazowego i Południoworostockańskiego. Miejszem obrad było Centrum Szkolenia i Rekreacji „Energetyk” w Krasnobrodzie. W skład komitetu naukowego konferencji weszli naukowcy z Ukrainy i Polski, w tym z UP: prof. dr hab. Bogusław Sawicki – przewodniczący komitetu, dr Rafał Rowiński, dr Anna Mazurek-Kusiak.

Celem konferencji było przedstawienie walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych parków krajobrazowych Roztocza polskiego i ukraińskiego, prezentacja regionalnych parków krajobrazowych Ukrainy oraz problematyki ich funkcjonowania, a także ukazanie potencjału parków krajobrazowych jako czynnika rozwoju gospodarki turystycznej, również w aspekcie międzynarodowym. W konferencji wzięło udział 70 osób. Obradom przewodniczył prof. Bogusław Sawicki, który znalazł się w gronie osób odznaczonych podczas konferencji honorową odznaką „Przyjaciel Lubelskich Parków Krajobrazowych”.

Odbyły się także sesje terenowe (w tym spływ Wieprzem), podczas których uczestnicy zapoznali się z walorami przyrodniczymi i kulturowymi Roztocza.

Krzysztof Wojciechowski
Zespół Lubelskich Parków Krajobrazowych

■ Uczestnicy jubileuszowego spotkania

Rolnictwo – Żywność – Zdrowie

W Centrum Innowacyjno-Wdrożeniowym Nowych Technik i Technologii w Inżynierii Rolniczej Wydziału Inżynierii Produkcji UP w Lublinie 27 maja 2017 r. odbyła się konferencja naukowa dla studentów, doktorantów i młodych naukowców z całej Polski „IV Forum Młodych Przyrodników. Rolnictwo – Żywność – Zdrowie”.

Konferencja została zorganizowana dzięki zaangażowaniu Samorządu Doktorantów UP w Lublinie, w tym doktorantów Wydziału Medycyny Weterynaryjnej, Stowarzyszenia Młodych Naukowców oraz doktorantów z Zakładu Genetyki Klinicznej Uniwersytetu Medycznego w Lublinie. Prof. dr hab. Halina Buczkowska, prorektor ds. studenckich i dydaktyki, objęła patronatem honorowym tegoroczne wydarzenie.

W konferencji wzięło udział 75 uczestników, z czego 39% stanowili studenci, a 61% doktoranci i młodzi naukowcy ze stopniem naukowym doktora. Reprezentowali 10 ośrodków akademickich z 7 miast w Polsce. W trakcie konferencji zostały wygłoszone 32 referaty (w tym 12 w języku angielskim) oraz zaprezentowano 55 posterów (w tym 17 w języku angielskim). Wykład inauguracyjny pt. „Badania długoterminowe – czy warto je prowadzić?” wygłosił dr n. wet. Maciej Grzybek, adiunkt w Zakładzie Parazytologii i Chorób Inwazyjnych UP w Lublinie.

Celem spotkania była integracja środowiska naukowego oraz wymiana doświadczeń i poglądów pomiędzy młodymi naukowcami na temat człowieka i jego rozwoju w ujęciu holistycznym, jako części ekosystemu, od środowiska życia, przez rolnictwo i etapy produkcji żywności, aż do zdrowia fizycznego i psychicznego. W tej edycji zakres tematyczny został poszerzony o zagadnienia z dziedziny profilaktyki prozdrowotnej oraz metod diagnostyki laboratoryjnej i medycyny doświadczalnej. Zarówno wystąpienia ustne, jak i zaprezentowane postery charakteryzowały się wysokim poziomem. Pokonferencyjna książka abstraktów została udostępniona w wersji elektronicznej na stronie Stowarzyszenia Młodych Naukowców (<http://www.naukowcy.org.pl/dzialalnosc-wydawnicza/publikacje-pokonferencyjne/>), a najlepsze artykuły zostaną opublikowane

w najbliższych numerach kwartalnika „Nauki Przyrodnicze” (2 pkt w wykazie MNiSW).

Przewodniczącym komitetu naukowego był prof. dr hab. n. med. Janusz Kocki (UM Lublin), członkami byli: prof. dr hab. Halina Buczkowska (UP Lublin), dr hab. inż. Bartosz Sołowiej (UP Lublin), dr n. med. Paulina Gil-Kulik (UM Lublin), dr n. rol. Mateusz Gortat (UP Lublin), dr n. wet. Maciej Grzybek (UP Lublin), dr n. med. Lidia Kotuła (UM Lublin) oraz dr n. wet. Klaudiusz Szczepaniak (UP Lublin).

Komitet naukowy postanowił uhonorować nagrodami następujące wystąpienia: z działy metody diagnostyki laboratoryjnej, medycyna doświadczalna oraz zdrowie i profilaktyka prozdro-

wotna: I miejsce Joanna Filarowska (UM Lublin), II miejsce Marta Pytlarczyk (WAT Warszawa), III miejsce Aleksandra Łoś (UP Lublin); z działy rolnictwo i żywność: I miejsce Maciej Cholewiński (PW Wrocław), II miejsce Michał Kamiński (UP Wrocław), III miejsce Patrycja Chabroszewska (UP Lublin). Ponadto przyznano nagrody za najlepsze postery dla Wojciecha Gadzińskiego (UP Lublin) oraz Marka Kruczka (UR Kraków).

Dziękujemy wszystkim uczestnikom oraz osobom zaangażowanym w organizację konferencji. Serdecznie zapraszamy do wzięcia udziału w V edycji Forum Młodych Przyrodników, które odbędzie się w przyszłym roku.

Dariusz Wolski

■ Przywitanie gości – lek. wet. Dariusz Wolski, przewodniczący komitetu organizacyjnego. Fot. Agata Kobytka

■ Wręczenie nagród i wyróżnień. Od lewej: Urszula Fatkowska, mgr inż. Milena Bajda, dr n. rol. Mateusz Gortat, dr n. med. Paulina Gil-Kulik. Fot. Paweł Kuś

Jawor Lublinowi

Każdego roku organizujemy wiosną koncert dla naszej uczelnianej i lubelskiej publiczności, studentów i rodzin członków zespołu.

W tym roku odbył się 27 kwietnia w Centrum Kongresowym i był trochę inny niż zwykle, wprowadziliśmy bowiem do programu akcenty jubileuszowe z okazji 700-lecia Lublina. Koncert zatytułowaliśmy „Jawor Lublinowi” i było to chyba pierwsze wydarzenie artystyczne w mieście upamiętniające tę rocznicę. Prezydent Lublina objął koncert patronatem honorowym, a medialnym TVP3 Lublin.

Koncert rozpoczął się sugestywnym głosem zza kurtyny (Jurek Horbowski) informującym o tym, kiedy powstało miasto Kartagina, miasto Aleksandria, miasto Bizancjum i naturalnie nasze miasto Lublin. Trębacz (Piotr Nieściur) odegrał hejnał Lublina, po czym „krzykacz” (Arek Wszolek) w stroju średniowiecznym odczytał pokazną część aktu nadania prawa magdeburskiego Lublinowi. W tym czasie na ekranie prezentowane były zdjęcia Lublina z różnych epok. Potem rozpoczęły się tańce, śpiewy i recytacje.

Tańce lubelskie zostały rozbudowane do 20 minut, a piosenki o Lublinie, „Walczyk o starym mieście” czy „Spacer po starym mieście”, uzupełniały program artystyczny. W koncercie zaprezentowaliśmy wiersze o Lublinie autorstwa nieżyjącego już naszego profesora Jacka Rączkiewicza, a także utwory Jana Koprowskiego i Józefa Czechowicza. Wykonawcami poezji byli: Dominika Bielecka, Paulina Wasak, Arek Wszolek, Kamil Włodarczyk, Adam Stępnia i Tomek Chmurski.

Sala Centrum Kongresowego była jak zwykle wypełniona po brzegi, a publiczność bardzo żywiołowo reagowała na to, co działo się na scenie.

Dodatkowo świętowaliśmy jeszcze dwa inne jubileusze: 70 urodziny szefa artystycznego Jaworu Janka Pogonowskiego (to wprawdzie 1/10 tego, co liczy sobie miasto, ale uznaliśmy, że koniecznie trzeba te urodziny uczcić) oraz 25-lecie pracy w Jaworze Jadzi Gąski, odpowiadającej za wokół. Po podziękowaniach od kierownika Zespołu i młodzieży prowadzący koncert Jurek Horbowski zaprosił na scenę wiceprezidenta Krzysztofa Komorskiego, który wręczył jubilatowi listy gratulacyjne od prezydenta Krzysztofa Żuka i podziękował za naszą inicjatywę jubileuszową i udany koncert.

Podobne gratulacje i podziękowania jubilatowi otrzymali od wojewody Przemysław Czarnka, którego reprezentował Zdzisław Podkański, pełnomocnik ds. kultury ludowej, rękodzieła ludowego i artystycznego, oraz od marszałka Sławomira Sosnowskiego, reprezentowanego przez Halinę Drozd, dyrektora Departamentu Kultury, Edukacji i Sportu.

Na zakończenie wystąpił JM Rektor prof. Zygmunt Litwińczuk, gorąco dziękując i gratulując zespołowi i jubilatowi, dołączając listy gratulacyjne i nagrodę! Jubilat pan Janek, na co dzień cichy i skromny, podszedł do mikrofonu i zaśpiewał piosenkę, którą kiedyś jako tancerz i solista często wykonywał na scenie „Oj, stary jo se, stary”, na co publiczność zareagowała jednoznacznie – grande aplauso!

Drugim etapem celebrowania 700-lecia naszego miasta, w którym braliśmy udział, był Lubelski Festiwal Folkloru odbywający się w dniach 22–24 czerwca. W festiwalu wzięły udział wszystkie akademickie zespoły, a całość koordynował Zespół Pieśni i Tańca „Lublin” im. Wandy Kaniorowej. Patronatem festiwalu objął prezydent Lublina oraz wszyscy rektorzy lubelskich uczelni, których zespoły uczestniczyły w koncertach.

Każdego dnia występował Zespół „Lublin”, wystawiając różne grupy wiekowe tancerzy. W czwartek 22 czerwca w muszli koncertowej Ogrodu Saskiego koncert dał także Ze-

spół Pieśni i Tańca Uniwersytetu Medycznego i Zespół Pieśni i Tańca „Jawor” Uniwersytetu Przyrodniczego, a w piątek Zespół Pieśni i Tańca Politechniki Lubelskiej i Zespół Tańca Ludowego UMCS. W sobotę wystąpiły wszystkie zespoły, wykonując na zakończenie wspólny finał w rytmie krakowiaka. Wiceprezydent Krzysztof Komorski złożył im podziękowania, wręczając pamiątkowy medal 700-lecia Miasta Lublina.

Mimo niezbyt dogodnego czasu (sesja egzaminacyjna) wszystkie zespoły stanęły na wysokości zadania, występując w pełnych składach kapel i tancerzy, pokazując ciekawie i dobrze wykonany program artystyczny.

700-lecie Lublina to nie jedyny jubileusz, w obchody którego Jawor aktywnie się włączył. 9 czerwca minęło dokładnie 30 lat od wizyty papieża Jana Pawła II w Lublinie. Gospodarzem i organizatorem tamtej wizyty była Parafia pw. Świętej Rodziny i ks. Ryszard Jurak, ówczesny proboszcz i budowniczy pięknego kościoła w miejscu, gdzie odbywały się owe uroczystości. Natomiast organizatorem jubileuszowych obchodów był ks. Tadeusz Pajurek, obecny proboszcz tej parafii.

Uroczystości trwały od 2 do 9 czerwca. Oprócz mszy świętych, spotkań modlitewnych czy festynu odbywały się występy artystyczne – orkiestr, chórów, solistów operowych i Zespołu Pieśni i Tańca „Jawor”.

Bardzo się ucieszyłem, kiedy zadzwonił do mnie ks. Tadeusz z pytaniem, czy Jawor nie włączyłby się w organizowane przez niego obchody rocznicowe. Oczywiście odpowiedź mogła być tylko jedna. Zarezerwowałem więc salę widowiskową w naszym Centrum Kongresowym na 7 czerwca. Opracowaliśmy scenariusz koncertu, skupiając się na tańcach z naszego regionu oraz tańcach narodowych, uzupełnionych piosenkami i pieśniami. Znalazły się wśród nich m.in.

■ Recytuje Jerzy Zelnik. Fot. Emilia Dejek

■ Przemawia wiceprezydent Lublina Krzysztof Komorski. Fot. Przemysław Strus

„Rota”, „Barka”, „Kraj rodzinny matki mej” czy „Ojczyzna ma droga”. Nasz repertuar miał przeplatać recytacjami Jerzy Zelnik.

Szczęśliwie się złożyło, że w tym czasie byli w Polsce nasi przyjaciele poznani wcześniej w świecie. Bożena Jarnot – konsul honorowy RP w Honolulu na Hawajach, Jan Roy Wojciechowski – konsul honorowy RP w Auckland na Nowej Zelandii – z małżonką i Marysia Koter-Rosiak ze Związku Polonii Nowej Południowej Walii w Sydney, kiedyś adiunkt w Katedrze Botaniki Akademii Rolniczej. Dowiedziawszy się o uroczystościach, chętnie skorzystali z zaproszenia i przybyli na koncert, dodając mu rangi.

7 czerwca o godzinie 18 rozpoczęła się weryfikacja naszych (trochę nietypowych) starań. Kapelę poprowadził jak zwykle nieodwołany Krzysio Kramek, wystąpiły trzy grupy tancerzy, a konferansjerkę jeszcze dostojniej niż zwykle poprowadził Jurek Horbowski.

Jerzy Zelnik recytował wiersz Juliusza Słowackiego „Słowiański papież” i poemat Karola Wojtyły oraz czytał fragmenty jego kazań i biografii. Trzeba przyznać, że to był pokaz profesjonalizmu – mieliśmy wrażenie, że słuchamy głosu samego Jana Pawła II. Zespół też stanął na wysokości zadania zarówno w śpiewie, jak i w tańcu, i w muzyce. A Dominika Bielecka wykonaniem wierszy o Lublinie wyraźnie chciała dorównać Jerzemu Zelnikowi.

Na zakończenie koncertu ksiądz proboszcz długo dziękował wszystkim wykonawcom, wspominając czasy wspólnych wyjazdów do Niemiec, kiedy przy okazji koncertów zbieraliśmy pieniądze na budowę kaplicy szpitalnej w Abramowicach i kiedy – jak mówił – hojność Niemców po koncertach rosła dziesięciokrotnie w porównaniu z hojnością po kazaniach w kościele. Przed laty ksiądz Pajurek był pomysłodawcą i współorganizatorem 9 wyjazdów naszego zespołu do Niemiec.

Ten koncert był dla mnie swoistą splatą rosnącego przez lata długu za nieobecność Jaworu na audycji u Papieża lub inaczej – małą ulgą, małym odpłaceniem za grzech zaniechania. Nigdy bowiem nie zawiozłem młodzieży do Watykanu, do Jana Pawła II. Owszem, raz byliśmy bardzo blisko realizacji tego projektu, wracając z Sardynii w 1994 r. Byliśmy umieszczeni w kalendarzu spotkań, ale dojazd z portu w korkach okazał się niemożliwy – nie dojechalśmy na czas.

Myślałem sobie, kiedyś pojedziemy, Papież przecież jest tak blisko, na Watykanie. Goniłem więc po najdalszych kontynentach, właśnie wspomnianych Hawajach, Australiach, Polinezjach i wielu innych egzotycznych miejscach. Dopiero kiedy Papież zaczął chorować, przyszła świadomość, że nie należy zwlekać ani chwili dłużej. Zimą 2005 r. poprosiłem ks. Stanisława Sieczkę o pomoc i zdecydowanie pojechalismy do Watykanu, ale już na grób Jana Pawła II i pierwszą audycję Benedykta XVI.

Zbigniew Romanowicz

Czekolada

Historia uprawy kakaowca rozpoczęła się, jeszcze zanim Krzysztof Kolumb przybił do wybrzeży Ameryki. Już w cywilizacji Majów i Azteków kakao pełniło rolę waluty i było ważnym elementem w wielu religijnych rytuałach.

Z nasion kakaowca sporządzali gorzki napój, doprawiany chili, który był źródłem energii i posiadał magiczną moc. Niestety napój ten początkowo nie został doceniony przez przybyłych z Europy pierwszych konkwistadorów.

Trudno uwierzyć, że taki jest właśnie początek czekolady, której smak doceniono w pełni dopiero na początku XVI w., gdy ziarna kakaowca dotarły do Hiszpanii, a gorzki kakaowy napój został złagodzony odpowiednią ilością cukru i wanilii.

Produkcja czekolady w formie, w jakiej jest nam współcześnie znana, rozpoczęła się stosunkowo późno. Pierwszą tabliczkę czekolady wyprodukowała na początku XIX w. w Anglii firma Cadbury. Wcześniej czekoladowy przysmak był spożywany w postaci płynnej, jednak jego smakiem i aromatem delectować mogły się jedynie osoby z możnych, arystokratycznych kręgów i dworów królewskich. To właśnie na dworze francuskim powstały pierwsze czekoladowe praliny, będące dziełem królewskiego kucharza, który nosił nazwisko Pralin. Na szczęście od końca XIX w. produkcja czekolady dynamicznie się rozwijała, a wyroby czekoladowe stawały się coraz bardziej popularne i coraz bardziej wymyślne.

Również studenci kierunku gastronomia i sztuka kulinarna z Wydziału Nauk o Żywności i Biotechnologii mogli odkryć tajniki produkcji czekolady dzięki uczestniczeniu w warsztatach

produkcji pralinek zorganizowanych w Szkole Artystycznej Wiesław Kucia.

Zajęcia terenowe pozwoliły studentom na poszerzenie wiedzy oraz doskonalenie swojego warsztatu cukierniczego. Zapoznali się oni m.in. z podstawowymi zasadami oraz technikami wyrobu czekolady. Dowiedzieli się również o roli tłuszczu kakaowego, który kształtuje właściwości wyrobów czekoladowych, takie jak twardość, łamliwość, temperatura topnienia czy połysk. Podczas warsztatów mieli także okazję zobaczyć, jak temperuje się czekoladę oraz mogli własnoręcznie ją przygotować i wylać do form.

Do produkcji pralin wykorzystano również odpowiednio skomponowane nadzienia, a sama produkcja tych wyrobów czekoladowych wiązała się także z uruchomieniem wyobraźni oraz zdolności artystycznych uczestników, którzy opuszczali warsztaty z pralinami własnego autorstwa.

Wiedza teoretyczna zdobyta wcześniej została w pełni wykorzystana w praktyce.

Studenci z dużym entuzjazmem czynnie uczestniczyli w zajęciach, które w znaczący sposób przyczyniły się do poszerzenia ich wiedzy i umiejętności, a w przypadku części uczestników pozwoliły także na odkrycie nowych cukierniczych pasji. Studenci żywią nadzieję, iż również w przyszłości będą mieli szansę uczestniczyć w podobnych ćwiczeniach terenowych z innego zakresu tematycznego.

Tekst i fot. studenci II roku kierunku gastronomia i sztuka kulinarna, studia stacjonarne pierwszego stopnia (Izabela Karwowska, Katarzyna Szponar, Łukasz Zarzeczny, Patryk Szoda, Wojciech Baranowski, Paweł Skiba, Magdalena Chwiałkowska, Paweł Gromysz, Adrianna Żyszkiewicz, Krzysztof Frejowski, Agata Kobylińska, Oktawia Kuczeńska)

Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczych

W dniach 2–3 czerwca 2017 r. odbyły się eliminacje centralne XLI edycji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych, organizowane przez Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie, Zespół Szkół Rolniczych w Kijanach oraz Komitet Główny Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych przy Uniwersytecie Przyrodniczo-Humanistycznym w Siedlcach. Do zmagania przystąpiło 232 uczniów z całej Polski.

Olimpiada Wiedzy i Umiejętności Rolniczych to jeden z najstarszych i najbardziej prestiżowych konkursów wiedzy i umiejętności praktycznych organizowanych w naszym kraju, któremu patronuje Ministerstwo Edukacji Narodowej oraz Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Olimpiada cieszy się bardzo dużym zainteresowaniem uczniów niemal wszystkich szkół średnich. Jest to wieloprofilowa impreza oświatowa, obejmująca aż 11 bloków tematycznych. Celem olimpiady jest rozwijanie wśród młodzieży zainteresowań rolnictwem oraz popularyzacja i pogłębianie szeroko pojętej wiedzy rolniczej. Olimpiada jest trzystopniowa i obejmuje eliminacje szkolne, okręgowe i finał centralny. Na wszystkich stopniach przewiduje się zadania pisemne (test 60 pytań) i trzy zadania praktyczne. Laureaci finału centralnego mają możliwość podjęcia studiów na określonych kierunkach wybranych uniwersytetów w Polsce, w tym na UP w Lublinie.

W organizację olimpiady aktywnie włączyli się pracownicy i doktoranci naszej uczelni oraz studenci Koła Naukowego Agronomów, a także pracownicy Działu Promocji Uczelni i Wymiany Międzynarodowej. Przewodniczącym Komitetu Okręgowego OWiUR jest dr hab. Piotr Kraska, a sekretarzem dr Sylwia Andruszczak, natomiast funkcję przewodniczących jury w poszczególnych blokach tematycznych pełnili: dr Ewa Kwiecińska-Poppe (produkcja roślinna), dr hab. Marek Babicz, prof. nadzw. UP (produkcja zwierzęca), dr inż. Andrzej Turski (mechanizacja rolnictwa), dr Agnieszka Malik (technologia żywności), dr inż. Ewa Jabłońska-Ryś (gastrologia), dr hab. Halina Lipińska (architektura krajobrazu), dr hab. Robert Gruszecki (ogrodnictwo), dr Barbara Futa (ochrona i inżynieria środowiska), dr Grzegorz Wesołowski (agrobiznes), dr hab. Danuta Sugier (leśnictwo), prof. dr hab. Krzysztof Kostro (weterynaria).

Uroczyste ogłoszenie wyników odbyło się 3 czerwca w Centrum Kongresowym UP w Lublinie. Podsumowania prac jury dokonał jego przewodniczący prof. dr hab. Edward Pałysz, zwracając uwagę na wysoki poziom tegorocznej edycji.

JM Rektor Zygmunt Litwińczuk, sprawujący honorowy patronat nad olimpiadą, wręczył pamiątkowy puchar jej najlepszemu uczestnikowi

– Albertowi Brzózce z Technikum Leśnego w Miłczu (największa liczba zdobytych punktów: 116 na 120). Puchary JM Rektora zostały wręczone także wszystkim zdobywcom pierwszych trzech miejsc w każdym bloku tematycznym. Laureaci otrzymali również pamiątkowe dyplomy oraz nagrody rzeczowe od sponsorów i patronów olimpiady, m.in. marszałka województwa lubelskiego, Fundacji BGŻ BNP Paribas, MRiRW, MEN, MŚ,

Agencji APRA, Generalnej Dyrekcji Lasów Państwowych oraz firm: Sipma SA, Ursus SA, Agroplast, Syngenta Polska sp. z o.o.

Uroczystość zakończenia eliminacji centralnych XLI edycji Olimpiady Wiedzy i Umiejętności Rolniczych uświetnił występ Zespołu Pieśni i Tańca Jawor.

*Piotr Kraska,
Sylwia Andruszczak*

■ Zwycięzcy poszczególnych bloków tematycznych. Fot. K. Buczkowska

■ Albert Brzózka odbiera puchar z rąk JM Rektora Zygmunta Litwińczuka. Fot. D. Alankiewicz

Zwycięstwo w regatach

4 czerwca 2017 r. studenci Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie zwyciężyli w regatach kajakowych w gminie Serniki. Była to czwarta edycja regat kajakowych organizowanych w Sernikach na wzór słynnych regat Oxford – Cambridge i trzecie zwycięstwo dla UP w Lublinie od 2014 r.

Współorganizatorami regat kajakowych były: gmina Serniki, Stowarzyszenie LGD „Dolina Wieprza i Leśnym Szlakiem” oraz Starostwo Powiatowe w Lubartowie.

Władze naszej uczelni reprezentowali prof. dr hab. Zbigniew Grądzki, prorektor ds. nauki, wdrożeń i współpracy międzynarodowej, oraz prof. dr hab. Andrzej Marczuk, dziekan Wydziału Inżynierii Produkcji. Obecny był również dr hab. Krzysztof Józwiakowski, prof. nadzw., kierownik Katedry Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji. Organizatorami regat ze strony Uniwersytetu Przyrodniczego byli Krystyna Noskiewicz-Czarnecka i Jacek Szylejko.

Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie rywalizował z Uniwersytetem Marii Curie-Skłodowskiej. Nasz uniwersytet zwyciężył w klasyfikacji generalnej, zdobywając 10 punktów przy 8 punktach UMCS, oraz wśród osad kobiecych i mieszanych. UMCS zwyciężył wśród osad męskich.

W skład drużyny UP w Lublinie weszli następujący studenci. Osady żeńskie: Paulina Krawczyk (Wydz. Agrobiotechnologii) i Klaudia Wróbel (Wydz. Nauk o Żywności i Biotechnologii); Joanna Niezgodą (Wydz. Medycyny Weterynaryjnej) i Anna Piętocha (Wydz. Biologii, Nauk o Zwierzętach i Biogospodarki); Aleksandra Gryt (WBNoZiB) i Monika Wiśniewska (WMW). Osady męskie: Marcin Mochon (Wydz. Inżynierii Produkcji) i Marcin Bedliński (pracownik UP); Łukasz Bassara (WA) i Kamil Tchorzewski (WIP); Andrej Poberyzhyn (WIP) i Maciej Lorenz (WMW). Osady mieszane: Dominik Szymański (WIP) i Kamila Janicka (WBNoZiB); Michał Popławski (WBNoZiB) i Teresa Skupińska (WBNoZiW); Wiktoria Janicka (WBNoZiB) i Paweł Stępień (WIP); rezerwa – Nikola Adamczyk (WMW).

Serdecznie gratulujemy! Oprócz rywalizacji uniwersyteckiej odbyły się zawody w kategoriach powiatu lubartowskiego, sołectwa gminy Serniki oraz biznesowej. Kolejna edycja już za rok!

Agnieszka Wasilak
Fot. Jacek Szylejko

Wspomnienie

Dr Alicja BUCZEK (1962–2017)

W dniu 23 stycznia 2017 r. po mszy świętej w parafii Jastków odprowadziliśmy na wieczny spoczynek naszą współpracownicę, koleżankę i przyjaciela. Swoje życie przede wszystkim poświęciła rodzinie, w najpiękniejszy z możliwych sposobów – była troskliwą i opiekuńczą matką czworga dzieci i kochającą żoną. Była osobą o niezwykle pogodzie ducha, otwartości i życzliwości dla drugiego człowieka, niepoddającą się w najtrudniejszych chwilach.

Alicja Buczek okres dzieciństwa i wczesnej młodości spędziła na Mazurach, w dwóch miastach – w Giżycku, w którym 3 marca 1962 r. przyszła na świat, i w Węgorzewie. Czas kształtowania wrażliwości i pasji przyrodniczej zbiegł się z nauką w węgorzewskim liceum ogólnokształcącym, gdzie pod opieką Ryszarda Kurenia, pierwszego nauczyciela biologii – co wielokrotnie podkreślała – i przyjaciela na całe życie, napisała swoją pierwszą pracę botaniczną poświęconą występującym w okolicy roślinom leczniczym, czego skutkiem był finał IX Olimpiady Biologicznej.

W latach 1980–1985 studiowała na Wydziale Biologii i Nauk o Ziemi UMCS w Lublinie, wybierając specjalizację biologią środowiskową. W Katedrze Ekologii spotkała swego drugiego mentora, dr. Tadeusza Grądzia, który wprowadził ją w arkana botaniki, fitosocjologii i rozmiłował w ornitologii. On też wybrał dla Niej temat pracy magisterskiej poświęconej ornitofaunie torfowiska Warzewo. Podczas studiów brała udział w strajkach studenckich i stawiając na szali edukację i karierę naukową, angażowała się w druk i kolportaż wydawnictw drugiego obiegu. Gdy zakazano działania organizacji studenckich, zaangażowała się w tworzenie ruchu naukowego. W latach 1983–85 piastowała funkcję przewodniczącej Koła Naukowego Biologów na rodzimym wydziale. W tym czasie organizowała obozy naukowe, brała udział w ogólnopolskich zjazdach kół naukowych i pomagała pracownikom wydziału w badaniach terenowych. Na-

wiązała kontakt ze Stacją Ornitologiczną PAN w Górkach Wschodnich, z którą współpracowała do końca życia.

Po ukończeniu studiów w 1986 r. trafiła pod skrzydła prof. dr hab. Zofii Warakomskiej, przyjmując etat techniczny w Zakładzie Botaniki Akademii Rolniczej w Lublinie, i do końca aktywności zawodowej związała się z Wydziałem Ogrodniczym Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie. Rok później wygrała konkurs na stanowisko asystenta. W tym czasie zainteresowała się florą oraz ekologią torfowisk, czego naturalną konsekwencją było przejście w 1995 r. do powstającego z inspiracji prof. dr. hab. Iwo Wojciechowskiego Zakładu Ekologii Ogólnej. W marcu 1998 r. powróciła na macierzysty Wydział Biologii i Nauk o Ziemi UMCS, gdzie 6 czerwca 2001 r. obroniła pracę doktorską na temat „Ekologia, występowanie i ochrona kłoci wiechowatej *Cladium mariscus* (L.) Pohl. we wschodniej Polsce”. Promotorem pracy był prof. dr hab. Iwo Wojciechowski.

Zajmowała się problematyką ochrony przyrody, badaniami flory i fauny torfowisk Pojezierza Łęczyńsko-Włodawskiego, ratowaniem przed zagrożeniami cywilizacyjnymi siedlisk mokradlowych i swoich ulubionych torfowisk węglanowych w okolicach Chełma. Poza pracami botanicznymi uczestniczyła również w badaniach zespołowych, których celem była czynna ochrona awifauny. Ponadto była współpracownikiem Zakładu Ornitologii PAN w Gdańsku, ekspertem krajowym w monitoringu siedlisk Natura 2000 w zakresie torfowisk nakretowych. Była autorką i współautorką kilkudziesięciu dokumentacji i ekspertyz, w tym planów zadań ochronnych Poleskiego Parku Narodowego i Chełmskich Torfowisk Węglanowych. Była wnioskodawcą utworzenia 6 obszarów Natura 2000. W 2008 r. została członkiem Wojewódzkiego Zespołu Specjalistycznego powołanego przez wojewodę lubelskiego, w celu wytyczenia nowych obszarów Natura 2000 w województwie lubelskim. Czynnie współpracowała z Instytutem Ochrony Przyrody PAN w Krakowie jako krajowy ekspert monitoringu siedlisk w ramach programu „Monitoring siedlisk i gatunków”. Do środowiska przyrodniczego podchodziła holistycznie. W ostatnich latach zainteresowała się genezą złóż torfowych i paleobotaniką. Wraz z zespołem prowadzonym przez prof. dr. hab. Radosława Dobrowolskiego zrealizowała swój plan, publikując prace poświęcone torfowiskom okolic Komarowa, Wardzyna i Radzikowa. Swoje badania prezentowała zarówno na krajowych jak i zagranicznych konferencjach naukowych. Spod jej pióra wyszło blisko 70 publikacji – oryginalnych artykułów naukowych i popularnonaukowych, monografii oraz rozdziałów w podręcznikach.

Była znakomitym nauczycielem akademickim. Uwielbiała dzielić się swą rozległą wiedzą botaniczną, ornitologiczną i ekologiczną, szczególnie podczas zajęć terenowych. Potrafiła skupionych wokół siebie studentów i magistrantów zainteresować, zafascynować zagadnieniami

mi związanymi z życiem na Ziemi. Jej obowiązki dydaktyczne charakteryzowała duża różnorodność, prowadziła zajęcia m.in. z takich przedmiotów, jak: ekologia ogólna, ochrona przyrody, botanika, podstawy faunistyki, kształtowanie i ochrona krajobrazu, ekorozwój, ekologia torfowisk oraz ekologia miast. Wiele Jej pracy i energii pozostanie w kilkudziesięciu pracach dyplomowych, których była promotorem. Była członkiem Zarządu Oddziału Lubelskiego Polskiego Towarzystwa Botanicznego i członkiem Polskiego Towarzystwa Botanicznego.

Odeszła, pozostając w naszej pamięci jako piękny człowiek, pozostawiwszy świadectwo głębokiej wiary. Dla nas nadziei.

Krzysztof Czernas

Wspomnienie

Dr hab. Ewa ROŻEK (1965–2016)

21 czerwca 2016 r. odeszła on nas nasza koleżanka, współpracownik, nauczyciel akademicki o długim stażu naukowym i dydaktycznym, dr hab. Ewa Rożek. Studia wyższe ogrodnicze ukończyła na Akademii Rolniczej w Lublinie w roku 1989. Pracę dyplomową – magisterską wykonała pod kierunkiem prof. dr. hab. Mariana Kossowskiego, a dotyczyła ona charakterystyki i plonowania nowych kreacji hodowlanych fasoli wielokwiatowej karłowej. W tym samym roku ukończyła Międzywydziałowe Studia Pedagogiczne na AR w Lublinie, zdobywając kwalifikacje do pracy nauczycielskiej. Od 1 października 1989 r. Ewa Rożek była pracownicą Katedry Warzywnictwa i Roślin Leczniczych

czych AR w Lublinie. Początkowo była zatrudniona na etacie naukowo-technicznym, a od 1992 r. pracowała jako nauczyciel akademicki. W 1997 r. uzyskała stopień naukowy doktora nauk rolniczych w zakresie ogrodnictwa, wykonując pracę doktorską pt. „Wpływ dynamiki kiełkowania nasion na wybrane parametry rozsady i plonowanie pomidora w uprawie polowej” pod kierunkiem prof. dr. hab. Jana Dyducha. W tym czasie prowadziła zajęcia dydak-

tyczne z przedmiotów: warzywnictwo, wartość odżywcza warzyw, standaryzacja i ocena jakości surowców warzywniczych i przyprawowych, warzywa mało znane. Badania naukowe, którymi się zajmowała, ukierunkowane były na rośliny warzywne i przyprawowe. W roku 2007 dr Ewa Rożek opublikowała monografię nt. „Czynniki i cechy kształtujące jakość owoców pomidora oraz ich przydatność do mrożenia”, będącą podstawą do uzyskania stopnia doktora habilitowanego. Zainteresowania naukowe dr hab. Ewy Rożek dotyczyły przede wszystkim zagadnień związanych z jakością warzyw uprawianych dla przemysłu przetwórczego, nawadniania roślin warzywnych oraz uprawy stosunkowo mało znanych roślin o rosnącym znaczeniu gospodarczym i użytkowym (m.in. cykoria saładowa typu radicchio, seler listkowy). Wyniki swoich badań Ewa Rożek systematycznie publikowała w czasopismach naukowych i popularnonaukowych oraz prezentowała na licznych konferencjach i sympozjach. Opublikowała łącznie 74 publikacje, będąc ich autorem lub współautorem (35 rozpraw i prac naukowych, 18 artykułów naukowych, referatów i komunikatów oraz 21 artykułów popularnych). Te prace miały duże znaczenie w opracowaniu agrotechniki oraz poznaniu składu chemicznego i wartości biologicznej roślin warzywnych i przyprawowych, a także stanowią duży wkład w wiedzę praktyczną z zakresu ogrodnictwa, przetwórstwa i przechowywania. Ewa Rożek została odznaczona Srebrnym Medalem za Długoletnią Służbę oraz Medalem Komisji Edukacji Narodowej, wyróżniana była również niejednokrotnie nagrodą Rektora UP w Lublinie za działalność naukową, dydaktyczną i organizacyjną. W ostatnim czasie była promotorem pracy doktorskiej o selerze listkowym, lecz pomimo dużego zaangażowania i znacznego postępu w pracy nie zdołała doprowadzić do końca tego zadania.

Ewa Rożek była bardzo zaangażowana w pracę naukowo-badawczą, dydaktyczną oraz organizacyjną Wydziału oraz Katedry. W naszej pamięci pozostanie jako doskonały dydaktyk, rzetelny i wnikliwy badacz naukowy, a przede wszystkim uczciwy człowiek i lojalna koleżanka. Była wzorową i kochającą matką Joanny i Piotra.

Pracownicy Katedry Warzywnictwa i Roślin Leczniczych UP w Lublinie

Wspomnienie

**Prof. dr hab. inż. Tadeusz ORLIK
(1935–2017)**

W dniu 14 kwietnia 2017 r. w wieku 81 lat zmarł prof. dr hab. inż. Tadeusz Orlik, emerytowany profesor, wieloletni kierownik Zakładu Melioracji i Kształtowania Środowiska w Katedrze Melioracji i Budownictwa Rolniczego Akademii Rolniczej w Lublinie, ceniony specjalista

z zakresu melioracji przeciwoerozyjnych, gospodarki wodno-ściekowej oraz ochrony i kształtowania środowiska glebowego i wodnego. Autor i recenzent licznych rozpraw naukowych, opiekun i wychowawca wielu pokoleń naukowców, nauczycieli akademickich i studentów. Członek różnych krajowych towarzystw naukowych.

Prof. Tadeusz Orlik urodził się 27 sierpnia 1935 r. w Samokłeskach. W czasie II wojny światowej uczęszczał tam do szkoły podstawowej, a po jej zakończeniu przeprowadził się wraz z rodzicami do Krakowa, gdzie ukończył szkołę średnią. W 1954 r. rozpoczął studia inżynierskie na Uniwersytecie Marii Curie-Skłodowskiej, a ukończył je w Wyższej Szkole Rolniczej w Lublinie. Jeszcze w czasie studiów rozpoczął pracę na stanowisku asystenta naukowo-technicznego w Katedrze Melioracji Rolnych. W 1968 r. uzyskał stopień doktora nauk rolniczych, a w 1976 r. stopień doktora habilitowanego nauk technicznych z zakresu melioracji rolnych. W 1986 r. został profesorem tytularnym nauk rolniczych, a w 1994 r. zajął stanowisko profesora zwyczajnego. W latach 1979–2005 był kierownikiem Zakładu Melioracji i Kształtowania Środowiska w Katedrze Melioracji i Budownictwa Rolniczego.

Działalność naukowo-badawcza prof. Tadeusza Orlika początkowo obejmowała zagadnienia z zakresu dyscypliny melioracji przeciwoerozyjnych, a w szczególności użytkowania rolniczego terenów niepłaskich. Od 1990 r. poza pracami z zakresu użytkowania i urządzania terenów erozyjnych zajął się gospodarką wodno-ściekową oraz ochroną środowiska glebowego i wodnego. Dorobek naukowy Profesora łącznie obejmuje 160 publikacji, w tym 60 prac prezentujących oryginalne wyniki badań. Był również współautorem dwóch skryptów i jednego podręcznika.

Profesor Tadeusz Orlik wypromował 8 doktorów, był promotorem około 180 prac magisterskich oraz recenzentem wielu prac doktorskich i habilitacyjnych. Oprócz działalności naukowej i dydaktycznej zajmował się również działalnością społeczną na rzecz środowiska przyrodniczego. Był członkiem Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych w Lublinie oraz Wojewódzkiej Rady Naczelnej Organizacji Tech-

nicznej, Komitetu Zasobów Wodnych i Ochrony Wód przy Zarządzie Głównym NOT, Polskiego Towarzystwa Gleboznawczego, Polskiego Towarzystwa Hydrobiologicznego, Lubelskiego Towarzystwa Naukowego oraz Polskiego Związku Łowieckiego.

Profesor Tadeusz Orlik za swoją działalność naukową i dydaktyczną trzykrotnie był wyróżniany nagrodą ministra, otrzymał Srebrny i Złoty Krzyż Zasługi, Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal Komisji Edukacji Narodowej, Odznakę „Zasłużony Pracownik Rolnictwa”, Złotą Odznakę PTG, Złotą Odznakę Stowarzyszenia Inżynierów i Techników Wodnych i Melioracyjnych oraz Złotą i Diamentową Odznakę NOT.

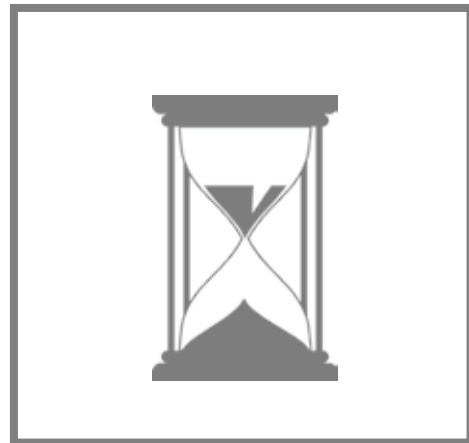
Z głębokim żalem i smutkiem przyjęliśmy wiadomość o śmierci prof. dr hab. inż. Tadeusza Orlika – naszego drogiego przyjaciela, a kiedyś przełożonego, wychowawcy i nauczyciela młodzieży studenckiej. Profesor w swojej pracy zawodowej nie szczędził sił na polu naukowym, organizacyjnym i wychowawczym. Był człowiekiem wielkiego formatu, życzliwym dla wszystkich, pracowitym i jednocześnie zasadniczym w swoich poczynaniach, zaangażowanym w rozwój jednostki naukowo-dydaktycznej, wydziału i uczelni.

Odejście prof. Tadeusza Orlika jest wielką stratą dla polskiego środowiska naukowego. W dniu 14 kwietnia 2017 r. z wielkim smutkiem pożegnaliśmy Pana Profesora koleżanki i koledzy z różnych ośrodków naukowych, pracownicy Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie, a przede wszystkim pracownicy Wydziału Inżynierii Produkcji oraz Katedry Inżynierii Kształtowania Środowiska i Geodezji, w której prof. Tadeusz Orlik spędził znaczną część swojego życia. Profesor Tadeusz Orlik spoczął na cmentarzu w Kamionce koło Lubartowa.

Panie Profesorze, drogi Tadeuszu, pozostaniesz na zawsze w naszej pamięci i sercu.

Krzysztof Józwiakowski
kier. Katedry Inżynierii Kształtowania
Środowiska i Geodezji

Andrzej Marczuk
dziekan Wydziału Inżynierii Produkcji

Fatima dzisiaj

13 maja br. obchodzono setną rocznicę cudownych wydarzeń w portugalskiej Fatimie. Urosły one do rangi cudów i wstrząsnęły całym światem. Nic też dziwnego, że z wielką pokorą nad fatimskimi objawieniami sprzed wieku pochylili się nie tylko ci, którzy wierzą, że Bóg jest, ale także ci, którzy wierzą, że Boga nie ma, oraz wierzący inaczej. Tegoroczny powrót do fatimskiego cudu stał się zatem wielkim przeżyciem dla całego świata przede wszystkim natury religijnej.

Matka Boża Fatimska

Aby dobrze zrozumieć rolę i miejsce Fatimy w dziejach ostatniego stulecia, należy sięgnąć do tego, co wydarzyło się w ostatnim roku trwania pierwszej wojny światowej. Objawienia Matki Bożej, które nastąpiły od 13 maja do 13 października 1917 r., zostały poprzedzone w latach 1915–1916 trzykrotnym ukazaniem się anioła trojgu dzieciom: Hiacyntie, Franciszkowi i Łucji dos Santos. W samych spotkaniach z Matką Bożą dzieci zostały poproszone o modlitwę i pokutę za grzeszników, a dla uproszenia pokoju w świecie o kulturowanie specjalnego nabożeństwa do Niepokalanego Serca Maryi, któremu papież powinien poświęcić cały świat. W tym miejscu należy podkreślić, że z całego świata były wyszczególnione konkretne narody, zwłaszcza naród rosyjski. Jest to zrozumiałe w kontekście kończących się zmagani wojennych, które spowodowały, że z map Europy zostały wymazane kraje, które dotychczas budowały swoją tożsamość w oparciu o kulturę chrześcijańską. Powstawały nowe organizmy państwowe, w których przynajmniej oficjalnie brakowało miejsca dla Boga, dla Kościoła czy Cerkwi prawosławnej i dla Ewangelii. W ten sposób na gruzach carskiej Rosji powstał pierwszy ateistyczny kraj, stąd jego nazwa w fatimskim orędziu.

W czasie ostatniego objawienia, które towarzyszyły niezwykle zjawiska atmosferyczne widziane przez około 70 000 osób, Matka Boża oświadczyła, że jest Królową Różańca, która przybywa nakłonić ludzkość do nawrócenia, gdyż odejście od Chrystusa staje się przyczyną nieszczęść i wojen. Te słowa, będące ostrzeżeniem dla świata, zostały spisane przez Łucję na polecenie władz kościelnych. Na ich podstawie biskup miejsca w 1930 r. wydał zarządzenie, na mocy którego oficjalnie uznano wiarygodność objawień i zezwolono na publiczny kult. Niebawem też biskupi Portugalii, czyniąc zadość prośbie Matki Bożej, poświęcili jej Niepokalanemu Sercu cały naród, tak w kraju, jak i na obczyźnie. Po szerokich konsultacjach papież Pius XII w 1942 r. Niepokalanemu Sercu Maryi ofiarował cały Kościół. W tym czasie trwała jeszcze druga wojna światowa. Po jej zakończeniu ten sam biskup Rzymu poprosił biskupów całego świata, by to wydarzenie odbyło się w każdej katedrze. Wyznaczono pierwszą niedzielę lipca 1949 r. Ten dzień nam, lublinianom, jest szczególnie drogi i niezwykle dla nas ważny. Po akcie oddania Kościoła Lu-

belskiego Niepokalanemu Sercu Maryi werni trwający na modlitwie w katedrze lubelskiej dostrzegali, że z oczu Częstochowskiej Ikony Matki Bożej płyną krwawe łzy. Nie były one obojętne osobom, które wówczas pełniły publiczne funkcje i które często z nakazu wyznawały ideologię ateistyczną. Na mocy ich zarządzeń i oskarżeń wiele osób – świadków cudu lubelskiego – zostało ukaranych więzieniem. Obecnie od kilkunastu lat na pamiątkę tych wydarzeń w pierwszą niedzielę lipca każdego roku katedra lubelska staje się miejscem szczególnej czci oddawanej Matce Bożej Płaczącej.

Po tym lubelskim epizodzie, który tak wyraźnie wpisuje się w fatimskie ogólnokościelne wydarzenia, należy wspomnieć, że Fatima od lat 50. ub. stulecia stała się centralnym sanktuarium dla całego świata. To właśnie tam w 1965 r. na zakończenie II soboru watykańskiego ponownie raz jeszcze akt oddania Kościoła i świata Niepokalanemu Sercu Maryi, a święty Jan Paweł II 13 maja 1982 r. przybył do Matki Bożej Fatimskiej, aby jej podziękować za cudowne ocalenie życia. Uczynił to po raz wtóry w 1984 r. na placu św. Piotra w obecności figury w białej szacie. Tak bowiem często nazywał Matkę Bożą z Fatimy papież z Polski.

Fatima dla papieża Franciszka

W piątek 12 maja po południu papież Franciszek udał się z pielgrzymką do Fatimy z okazji 100. rocznicy objawień. Z bazy lotniczej odleciał helikopterem do Sanktuarium Matki Bożej Różańcowej i tam w Kaplicy Objawień przewodniczył modlitwie i złożył Maryi w darze złotą różę. Wieczorem uczynił zadość tamtejszemu obrzędowi liturgicznemu, który trwa od kilkudziesięciu lat, i poświęcił świecie. Potem przewodniczył modlitwie różańcowej i wygłosił pierwsze przemówienie. Wypada przypomnieć podstawowe treści papieskiej wypowiedzi, gdyż one stanowią jakby program jego pobytu w Fatimie.

„Witaj Królowo, Błogosławiona Panno z Fatimy, Pani o Niepokalanym Sercu, ucieczko i drogo wiodąca do Boga. W tym krótkim stwierdzeniu kryje się cała prawda teologiczna, która nawiązuje do objawień w Lourdes, gdzie sama Maryja przedstawia się jako Niepokalane Poczęcie.

Jako pielgrzym Światła, płynącego do nas z Twoich rąk, dziękuję Bogu Ojcu, że w każdym czasie i miejscu działa w ludzkiej historii. Jest to piękne i jakże jednoznaczne świadectwo dawane samemu Bogu, który w swoich rządzeniach posługuje się Świętą Bożą Rodzicielką. To dzięki niej działanie samego Boga dokonuje się w każdym miejscu i w każdym czasie, także w Fatimie.

Jako pielgrzym pokoju, który głosisz w tym miejscu, wychalam Chrystusa, nasz pokój, i błagam o zgodę między wszystkimi narodami na całym świecie”. Komentatorzy zwracają uwagę, że tozewanie musiało się znaleźć przynajmniej z dwóch powodów. Po pierwsze, było to nawiązanie do szczególnej atmosfery sprzed 100 lat, kiedy na gruzach wojny, bólu i zniszczenia świat otrzymuje pouczenie od samego Boga po-

przez obecność Świętej Bożej Rodzicielki. Drugim powodem była aktualna sytuacja w świecie, pełnym niepokoju i braku poszanowania dla człowieka. Nigdy od zakończenia II wojny światowej nie były tak aktualne słowa: to człowiek człowiekowi zgotował i gotuje ten straszny los.

„Jako pielgrzym nadziei, którą ożywia Duch Święty, przybywam jako prorok i posłaniec, aby obmywać stopy wszystkim, przy tym samym stole, który nas jednoczy”. Ojciec Święty znany jest jako człowiek wielkiej pokory i niezachwianej nadziei. To ta piękna postawa każe mu w najbardziej trudnych sytuacjach wierzyć nadziei wbrew nadziei.

Na zakończenie papież zdaje się pamiętać o wszystkich i o całym świecie. Woła „Witaj Matko Miłosierdzia, Pani w białej sukni! W tym miejscu, gdzie przed stu laty wszystkim objawiałś zamysły Bożego miłosierdzia, patrzę na Twoją suknię ze światła i, jako biskup ubrany na białło, pamiętam o tych wszystkich, którzy odziani w biel chrzcielną chcą żyć w Bogu i rozważają w modlitwie tajemnice Chrystusa, aby wyprosić pokój”. W kontekście tych słów papież nawiązuje do wydarzeń, które niebawem nastąpią, a które są związane z wyniesieniem na ołtarze i ogłoszeniem świętymi Hiacynty i Franciszka: „Spraw byśmy podążali za przykładem błogosławionych Franciszka i Hiacynty i wszystkich, którzy poświęcają się głoszeniu Ewangelii”.

„W tym pięknym wyznaniu wiary wyrażonym w formie litanijskiej prośby nie mogło zabraknąć elementu bardzo osobistego. Papież powraca do aktu oddania Kościoła i świata, którego dokonał Ojciec Święty Pius XII i do bardzo osobistego zawierzenia Jana Pawła II z 1982 i 1984 r. Niechaj Franciszkowe słowa będą ukazaniem Pani Fatimskiej jako kogoś niezwykłego: „Zjednoczony z moimi braćmi, w wierze, nadziei i miłości powierzam się Tobie. Zjednoczony z moimi braćmi, przez Ciebie poświęcam się Bogu, o Fatimska Dziewico Różańca. I wreszcie, otoczony Światłem, które przychodzi do nas z Twoich rąk, będę chwalił Pana przez wszystkie wieki wieków”.

Oprac. ks. Stanisław Sieczka

„Jawor”

Fot. Przemysław Strus

Zespół Pieśni i Tańca „Jawor” podczas Lubelskiego Festiwalu Folkloru (u góry) i podczas koncertu Lublin Janowi Pawłowi II (u dołu).
Czytaj tekst na str. 26

Fot. Emilia Dejek

Pracownia Poligraficzna

Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie

ZAPRASZA

projekty graficzne
skład, druk i oprawa książek
wizytówki, zaproszenia
foldery, ulotki
druk cyfrowy kolor
do formatu SRA3
oprawy twarde

WYDRUKI WIELKOFORMATOWE DO FORMATU B0

Pracownia Poligraficzna, ul. Głęboka 31
tel. 81 445 65 70, pracownia.poligraficzna@up.lublin.pl